

Kreetta Holma ja Sanna Mikkola

Uudenmaan Bioanalytytikot ry:n historiikki

Opinnäytetyöraportti

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Bioanalytikko (AMK)

Bioanalytiikan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

10.11.2015

Tekijä(t) Otsikko	Kreetta Holma, Sanna Mikkola Uudenmaan Bioanalyytikot ry:n historiikki
Sivumäärä Aika	31 sivua + 5 liitettä 10.11.2015
Tutkinto	Bioanalyttikko (AMK)
Koulutusohjelma	Bioanalytiikan koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Bioanalytiikka
Ohjaaja(t)	Yliopettaja Riitta Lumme Uudenmaan Bioanalyytikot ry:n puheenjohtaja Jaanika Saloranta
<p>Uudenmaan Bioanalyytikot ry (UBI) on Suomen Bioanalytikkoliiton suurin alueyhdistys. Yhdistys tukee ja ohjaa alueellaan toimivien laboratoriohoitajien ja bioanalyttikoiden ammatillista kehittämistä jakamalla apurahoja jatko- ja täydennyskoulutuksiin ja järjestämällä erilaisia koulutustilaisuuksia. UBI järjestää jäsenilleen erilaisia virkistystapahtumia ja pyrkii täten yhdistämään alueen ammattilaisia. UBI on rekisteröity yhdistys, jolloin sen säännöt ja toiminta ovat yhdistyslain mukaisia.</p> <p>Tarkoituksena oli tuottaa käsikirjoitus historiikille, joka toimii yhteenvedona Uudenmaan Bioanalyttikot ry:n kehityksestä ja siinä tapahtuneista muutoksista vuosina 1993–2013, ja josta näkyy yhdistyksen tarkoitusperiä toteuttava toiminta vuosien varrella. Historiikin lopullisesta muodosta ja julkaisusta vastaa UBI:n hallitus. Tavoitteena on historiikin myötä tuoda yhdistyksen jäsenille näkökulmaa yhdistyksen toiminnan kehityksestä ja kuvata konkreettisesti alueyhdistyksen ja yhdistystoiminnan merkitys bioanalyttikon ammatin kehittäjänä ja ammattitaidon edistäjänä. Opinnäytetyö koostuu kahdesta osiosta: historiikin käsikirjoitus ja sen tekemistä kuvaava raportti.</p> <p>Historiikkia voidaan pitää lyhyenä esityksenä jonkin alueen, kohteen tai yhteisön historiasta. Historiikki ei ole tieteellinen tutkimus, joten siltä ei pidä vaatia tieteellisen tutkimuksen tarkkuutta, mutta on tärkeää, että kohteen historiasta annetaan totuudenmukainen ja luotettava kuva.</p> <p>Aineisto historiikkiin koostui UBI:n hallituksen arkistojen asiakirjoista, SLaby- ja Bioanalyttikkolehdistä sekä kirjallisista haastatteluista. Aineistosta poimittiin olennaiset asiat analyysirunkona toimivan alustavan sisällysluettelon perusteella. Asiakirjalähteet ja ”pehmeät” lähteet toimivat toisiaan täydentävästi. Tämän pohjalta syntyi historiikin runko, joka kirjoitettiin auki yhtenäiseksi tekstiksi. Tekstiä elävöitettiin valokuvin.</p> <p>Valmis historiikin käsikirjoitus koostuu esipuheesta, kahdeksasta UBI:n toimintaa käsittelevästä luvusta, loppusanoista ja toimintavuosien lyhyestä yhteenvedosta.</p>	
Avainsanat	historiikki, Uudenmaan Bioanalyttikot ry, yhdistys

Author(s) Title	Kreetta Holma, Sanna Mikkola History of Uudenmaan Bioanalyttikot ry
Number of Pages Date	31 pages + 5 appendices 10 November 2015
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Degree Programme in Biomedical Laboratory Science
Specialisation option	Biomedical Laboratory Science
Instructor(s)	Riitta Lumme, Principal Lecturer Jaanika Saloranta, Chairman of the Uudenmaan Bioanalyttikot ry
<p>Uudenmaan Bioanalyttikot ry (UBI) is the largest regional association of Suomen Bioanalyttikkoliitto. The association supports and guides biomedical laboratory scientists who are operating in its territory, by granting the members of the association development scholarships for postgraduate and continuing training and organizing various education sessions. UBI organizes various recreational activities, and thus aims to combine the area professionals. UBI is a registered association, when its rules and activities are in conformity with the Law on Associations.</p> <p>The aim was to produce a manuscript of UBI's history, which summarizes the developments and the changes in UBI's activity in the years 1993-2013. History's final form and publication will be decided by UBI's board of directors. The aim is to bring new perspective and information about the association's development for the members of this association and illustrate concretely how the association promotes to develop biomedical laboratory scientists' occupation and expertise. The thesis consists of two parts: a manuscript of the history and the report which describes the history's writing process.</p> <p>History can be considered as a short representation of the history of a region, object or entity. History is not a scientific study, so it is inappropriate to demand the accuracy of scientific research, but it is important that the events that have happened are truthfully described in the history.</p> <p>The material which we used was different kind of documents from UBI's archives, articles from SLaby- and Bioanalyttikkolehti and written interviews. The material we picked up from the documents and articles were relevant issues on the basis of operating analysis of the backbone of the preliminary table of contents. Reference documents and "soft" sources operate in a complementary way. This was the basis of a history of the body, which is transcribed in a single text. Text enlivened with photographs.</p> <p>The complete manuscript of the history consists of a preface, eight chapters that describes UBI's different sphere of operations, the final words and a short summary of the important turning points of UBI's history.</p>	
Keywords	history, Uudenmaan Bioanalyttikot ry, association

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Työn tarkoitus ja tavoite	2
3	Historiikki yhdistystoiminnasta	3
3.1	Uudenmaan Bioanalyttikot ry	3
3.2	Ammatillinen järjestötoiminta	4
3.2.1	Mikä on yhdistys?	5
3.2.2	Yhdistyksen perustaminen ja rekisteröinti	5
3.2.3	Päätöksenteko yhdistyksessä	6
3.2.4	Päätöksenteko toisen asteen yhdistyksessä	6
3.2.5	Toimintakertomus	7
3.2.6	Kokouspöytäkirjat	8
3.2.7	Ammattiyhdistyksen arkistointimenetelmät	8
3.3	Historiikin tekemisestä: Mikä on historiikki ja sen tarkoitus?	9
4	Historiikin kirjoittaminen Uudenmaan Bioanalyttikot ry:lle	10
4.1	Historiikki laadullisen tutkimuksen keinoin	11
4.2	Historiikin kirjoittaminen	12
4.2.1	Aineisto historiikkiin	14
4.2.2	Muistitietoa haastatteleamalla	19
4.2.3	Sisällön tuottaminen	21
4.2.4	Historiikin rakenne	23
4.3	Yhteistyö ohjaajien kanssa	24
5	Valmis historiikki	25
6	Pohdinta	27
	Lähteet	31
	Liitteet	
	Liite 1. Haastattelulomake	
	Liite 2. Lehti-ilmoitus	
	Liite 3 Yhteydenotto haastateltaviin	
	Liite 4 Alustava sisällysluettelo eli analyysirunko	
	Liite 5 Aineiston luokittelu	

1 Johdanto

Opinnäytetyömme aiheen oli tehdä historiikki Uudenmaan Bioanalyytikot ry:lle (myöhemmin UBI, yhdistys), joka on Suomen Bioanalytikkoliitto ry:n (myöhemmin Bioanalytikkoliitto, liitto) suurin alueyhdistys. Tarkoituksena oli koota tietoja vuosilta 1993–2013, jotta saadaan säilytettyä menneitä tietoja myös tuleville jäsenille sekä hallituksille ja koota yhdistyksen tarkoitusperiä toteuttava toiminta kahdenkymmenen vuoden ajalta yhteen. Tarkoituksenamme oli tuottaa historiikin käsikirjoitus, jonka julkaisusta ja lopullisesta muodosta vastaa UBI:n hallitus.

Uudenmaan Bioanalyytikot ry on Bioanalytikkoliiton alueyhdistys, joka on vahvasti mukana jäsentensä ammatillisessa kehityksessä ja tarjoaa apurahoja täydennys- ja jatkokoulutusta haluaville. Lisäksi UBI järjestää vuosittain erilaista koulutustoimintaa ja virkistyspäiviä. Historiikin avulla pyrimme lisäämään Uudenmaan Bioanalyytikot ry:n tunnettavuutta Uudellamaalla ja tuomaan esiin, miten UBI on vaikuttanut Uudellamaalla bioanalytikon ammatin tunnettavuuteen, asemaan ja paikallisten bioanalytikoiden ammatitaidon edistämiseen.

Ajatus historiikista syntyi syksyllä 2014 UBI:n hallituksen kokouksessa ja varsinainen päätös historiikin tekemisestä keväällä 2015. Valmiin historiikin sisältö ja tavoite eivät olleet aivan selvillä opinnäytetyöprosessin alussa, mutta yhteistyössä UBI:n puheenjohtajan Jaanika Salorannan, UBI:n hallituksen sekä ohjaavan opettajamme Riitta Lumpeen kanssa lähdimme työstämään asiaa.

Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa perehdyimme yhdistystoimintaan, historian tutkimukseen ja erilaisiin historiikkeihin sekä historiikin kirjoittamiseen. Historiikin lähteinä käytimme UBI:n arkistomateriaaleja yhdistyksen toiminnan ajalta sekä Bioanalytikkoliiton julkaisuja. Haastattelimme myös yhdistyksen toiminnassa aktiivisesti mukana olleita henkilöitä, jotta saisimme mahdollisimman monipuolisen kuvan yhdistyksen kehityksestä ja siinä tapahtuneista muutoksista. Opinnäytetyömme koostuu UBI:n historiikin käsikirjoituksesta ja sen tekemistä kuvaavasta raportista.

2 Työn tarkoitus ja tavoite

Tarkoituksenamme oli tuottaa käsikirjoitus historiikille, joka toimii yhteenvetona Uudenmaan bioanalyttikot ry:n kehityksestä ja siinä tapahtuneista muutoksista vuosina 1993–2013, ja josta näkyy yhdistyksen tarkoitusperiä toteuttava toiminta vuosien varrella. Tarkoituksena oli koota yhdistyksen 20-vuotisen toiminnan ajalta jo mahdollisesti arkistojen kätköihin unohtunutta tietoa ja saada se tulevien hallitusten sekä jäsenten ulottuville selkeään muotoon, jota voi mahdollisesti tulevaisuudessa hyödyntää yhdistyksen toiminnan kehittämisessä.

Historiikin tekemistä ohjasi kysymys, mitä UBI:ssa tapahtui vuosina 1993–2013. Toisinsanoen tarkoituksena oli kirjoittaa käsikirjoitus historiikista, joka käsittelee UBI:a yhdistyksenä, jolloin tutkimuksen kohteena oli alueyhdistyksen toiminta. Päädyimme käsikirjoituksen tekemiseen, sillä näin UBI:n hallituksella on vielä mahdollisuus myöhemmin vaikuttaa historiikin sisältöön ja muotoon, ennen kuin historiikin varsinainen julkaiseminen tapahtuu Kansainvälisenä Bioanalyttikopäivänä 15.4.2016. Tarkoituksena oli kirjoittaa historiikin käsikirjoitus aihe-alueittain ja edetä aihe-alueiden sisällä kronologisessa järjestyksessä.

Tavoitteenamme on historiikin myötä tuoda yhdistyksen vanhoille ja uusille jäsenille näkökulmaa yhdistyksen toiminnan kehityksestä ja kuvata konkreettisesti alueyhdistyksen ja ammattiyhdistystoiminnan merkitys bioanalyttikon ammatin kehittäjänä ja ammattitaidon edistäjänä. Yhdistys saa historiikista itselleen lisäarvoa, sillä historiikin avulla yhdistys voi arvioida omaa toimintaansa ja toiminnan tarkoitusperien toteutumista. Tavoitteena oli lisäksi perehtyä ammatilliseen yhdistystoimintaan ja tuoda esiin sen merkitys bioanalyttikon ammatin kannalta sekä selvittää, millaisia asioita UBI on toimintavuosiansa aikana tehnyt Uudenmaan alueen bioanalyttikoiden ammatillisen kehityksen sekä ammatin tunnettavuuden ja aseman edistämiseksi.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli lisäksi raportoida historiikin kirjoitusprosessista ja tätä kautta arvioida valmista tuotetta, työmme onnistumista ja menetelmien valinnan sopevuutta.

3 Historiikki yhdistystoiminnasta

Opinnäytetyömme kirjoittamisen ja tekemisen kannalta oli erittäin tärkeää tutustua ensin aiempaan tietoon opinnäytetyömme menetelmistä ja aihealueista, sillä esimerkiksi sanan ”historiikki” merkitys ei ollut meille täysin selvä. Emme ole aiemmin tehneet laadullista tutkimusta, joten oli paljon asioita, joihin piti perehtyä ennen varsinaisen historiikin toteutusvaihetta ja vielä toteutusvaiheen aikana. Lisäksi tutustuimme yleisesti ammatilliseen yhdistystoimintaan ja Uudenmaan Bioanalyytikot ry:n toimintaan, jotta ymmärtäisimme paremmin, mitä historiikin kirjoittaminen yhdistykselle vaatii.

Erilaisista yhdistyksistä ja järjestöistä on tehty huomattava määrä historiikkeja ja olemme jonkin verran perehtyneet myös tällaisiin teoksiin saadaksemme paremman kuvan erilaisten historiikkien rakenteista ja tyyleistä. Tässä luvussa käsittelemme opinnäytetyöprosessimme teoreettista tietoperustaa historiikin kirjoittamisesta ja järjestötoiminnasta, minkä pohjalta pystyimme aloittamaan varsinaisen opinnäytetyömme toteutusvaiheen ja historiikin kirjoittamisen.

3.1 Uudenmaan Bioanalyytikot ry

Uudenmaan Bioanalyytikot ry eli UBI on jäsenmäärältään Suomen Bioanalytikkoliiton suurin alueyhdistys. Yhdistyksen jäseniksi voivat liittyä yhdistyksen toiminta-alueella asuvat ja työskentelevät laillistetut bioanalyytikot, laboratoriohoitajat, sairaalalaborantit ja laboratoriotekniset apulaiset (1953–1965 valmistuneet) sekä peruskoulutuksessa olevat bioanalytikko-opiskelijat. Liiton jäsenmaksu vaaditaan, jotta jäseneksi voi liittyä. (Uudenmaan Bioanalyytikot ry 2015.) Yhdistyksen toiminnalle on määritelty perusteet yhdistyksen säännöissä, joissa määritetään erikseen yhdistyksen toiminnan tarkoitus ja yhdistyksen tarkoitusperien toteuttaminen. Säännöissä on määritelty kaikki, mitä yhdistyksen toimintaan liittyy. UBI:n tarkoitus on toimia jäsentensä yhdyssiteenä sekä edistää jäsenten ammatin kehittämistä ja ammattitietonsa ja -taitonsa lisäämistä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi UBI järjestää kokouksia, kursseja ja esitelmätilaisuuksia, tekee esityksiä jäseniä koskevista ammatillisista ja koulutuksellisista asioista sekä toimii muuten yhdistyksen tarkoitusperien toteuttamiseksi. (Uudenmaan Bioanalyytikot ry 2012.)

UBI tekee tiivistä yhteistyötä Suomen Bioanalytikkoliiton kanssa. Yhdistys tukee ja ohjaa alueellaan toimivien laboratoriohoitajien ja bioanalytikoiden ammatillista kehittämistä sekä järjestää erilaisia virkistystapahtumia. Yhdistys myöntää ammatillista apuraha jäsenistönsä jatko- ja täydennyskoulutukseen. (Uudenmaan Bioanalytikot ry 2015.)

Uudenmaan Bioanalytikot ry on itsenäinen yhdistys, jolla on omat tavoitteet ja toimintasuunnitelmat, mutta ollessaan kuitenkin Suomen Bioanalytikkoliiton jäsen ja alueyhdistys, tulee liitolta myös ehdotuksia UBI:n toimintaan liittyen. Lisäksi UBI:lla on mahdollista osallistua valtakunnalliseen toimintaan liiton kautta ja ehdottaa omia jäseniään liiton luottamustehtäviin. UBI:sta osallistuu myös aina edustajia liittokokoukseen, joka on Bioanalytikkoliiton ”päättäjäelin” eli vuosittainen kokous, johon tulee osallistujia kaikista alueyhdistyksistä. (Uudenmaan Bioanalytikot ry 2012; Uudenmaan Bioanalytikot ry 2015.)

Suomen Bioanalytikkoliitto ry tukee alueyhdistystensä toimintaa seuraamalla toimintasuunnitelman ja talousarvioiden toteutumista. Liitto myös tukee alueyhdistyksiä rahallisesti jäsenmaksupalautteella, joka määräytyy yhdistysten jäsenmäärän mukaan. Liiton tasolla seurataan alueyhdistysten toimintaa ja yhteistyötä pyritään kehittämään jatkuvasti. (Suomen Bioanalytikkoliitto ry 2015.)

3.2 Ammatillinen järjestötoiminta

Suomessa, kuten muuallakin länsimaissa, on käytössä niin sanottu yhdistymisvapaus, joka tarkoittaa oikeutta perustaa yhdistys ilman lupaa sekä oikeus olla kuulumatta tai kuulua yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. On oikeus myös ammatilliseen yhdistymisvapauteen ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi. Yhdistykselle tämä oikeus antaa vapauden oman toimintansa järjestämiseen sisäisesti haluamallaan tavalla, jos yhdistys kuitenkin haluaa rekisteröidä asemansa ja saada niin sanotun oikeushenkilön aseman, on yhdistyksen sääntöjen täytettävä yhdistyslain ehdottamat määräykset. (Loimu 2010: 21–22; 46.)

3.2.1 Mikä on yhdistys?

Yhteenliittymää voidaan pitää yhdistyksenä, jos siinä on vähintään kolme jäsentä, sillä on aatteellinen tarkoitus ja jos sen toiminta on tarkoitettu pysyväksi. Usean yhdistyksen muodostamaa yhdistystä nimitetään usein liitoksi. Yhdistyksen jäseniä voivat olla niin sanotut luonnolliset henkilöt eli ihmiset tai oikeushenkilöitä esimerkiksi rekisteriin merkityjä muita yhdistyksiä yms. Aatteellinen tarkoitus on nykypäivänä melko laaja käsite yhdistystoiminnassa ja sillä voidaan tarkoittaa esimerkiksi jonkin aatesuunnan edistämistä tai jonkin ryhmä edunvalvontaa kuten esimerkiksi ammattiyhdistykset. Lisäksi aatteellisuudeksi voidaan ajatella palvelujen tuottaminen jäsenille sekä yhdessäolomahdollisuuksien tarjoaminen. (Loimu 2010: 23–25.) Uudenmaan Bioanalyttikot ry on ammatillinen yhdistys, jonka yhtenä tarkoituksena on toimia jäsentensä edunvalvojana yhteistyössä Bioanalyttikkoliiton kanssa. UBI myös jakaa apurahoja jäsentensä jatko- ja täydennyskoulutuksiin, joiden avulla pyritään ylläpitämään jäsenten ammatillista osaamista ja tietotaitoa. Lisäksi UBI pyrkii yhdistämään Uudenmaan alueen laboratoriohoitajia/bioanalyttikoita järjestämällä virkistystoimintaa. (Uudenmaan Bioanalyttikot ry 2015.)

3.2.2 Yhdistyksen perustaminen ja rekisteröinti

Jos perustetaan yhdistys, joka halutaan rekisteröidä, on yhdistyksen perustamismenettelyn ja sääntöjen täytettävä yhdistyslain vaatimukset. Rekisteröidyn yhdistyksen toiminta perustuu yhdistyslakiin ja yhdistyksen omiin sääntöihin (Paasolainen 2006: 52).

Yhdistys perustetaan useimmiten kokouksessa ja perustamisen yhteydessä laaditaan perustamiskirja, jonka allekirjoittavat vähintään kolme yhdistykseen kuuluvaa henkilöä ja johon liitetään yhdistyksen säännöt. Rekisteröinti tapahtuu yhdistyksen perustamisen jälkeen täyttämällä Patentti- ja rekisterihallituksen lomake ”Perusilmoitus yhdistysrekisteriin” ja liittämällä perustamiskirja, säännöt ja kuitti rekisteröintimaksun suorittamisesta. Rekisteröinti on usein vaatimuksena, jos yhdistys haluaa liittyä johonkin valtakunnalliseen liittoon. (Loimu 2010: 33–34.) Uudenmaan Bioanalyttikot ry perustettiin vuonna 1993, jolloin määriteltiin yhdistyksen säännöt ja jätettiin yhdistyksen rekisteröimishakemus. Yhdistyksen rekisteröiminen mahdollistaa niin sanotun oikeushenkilön aseman, jolloin yhdistys voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimissa ja viranomaisen luona (Loimu 2010: 28).

3.2.3 Päätöksenteko yhdistyksessä

Yhdistyslaissa on määritelty asiat, joista on päätettävä yhdistyksen kokouksessa esimerkiksi sääntöjen muuttaminen. Käytännössä yhdistyksessä päätösvalta on jäsenillä ja niin sanotun hallintovaltaa käyttää yhdistyksen hallitus. Periaatteessa jäsenet päättävät ja hallitus toteuttaa tehdyt päätökset. (Loimu 2010: 67–68.) Yhdistyksen kokoukset ovat paikkoja, joissa jäsenet voivat käyttää päätösvaltaansa. Yleensä yhdistyksellä on sääntömääräisiä kokouksia ja tarvittaessa ylimääräisiä kokouksia. Jos sääntömääräisiä kokouksia on vain kerran vuodessa, kutsutaan sitä vuosikokoukseksi. (Loimu 2010: 67–71.) Uudenmaan Bioanalyttikot ry:n sääntöjen mukaan ylintä päätäntävaltaa käyttää yhdistyksen kokous. Yhdistyksen kokouksissa käsitellään kokouskutsussa mainitut asiat ja vain niistä voidaan tehdä päätöksiä. UBI järjestää syksyisin sääntömääräisen vuosikokouksen ja hallitus pitää tarpeen mukaan ylimääräisiä kokouksia, jotka liittyvät usein jonkin tapahtuman järjestämiseen tai muuhun asiaan, josta pitää tehdä päätös lyhyellä aikavälillä. (Uudenmaan Bioanalyttikot ry 2012.)

Yhdistyksen sääntömääräisessä kokouksessa eli vuosikokouksessa käsiteltävät asiat on määritelty yhdistyksen säännöissä. Käsiteltäviä asioita voivat olla esimerkiksi edellisen vuoden toimintakertomus, tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle sekä tulevan vuoden toimintasuunnitelma ja budjettilaskelmat. (Loimu 2010: 91–92.) Uudenmaan Bioanalyttikot ry:n säännöissä on määritelty asiat, joita vuosikokouksessa täytyy käsitellä. UBI:n vuosikokouksessa käsitellään muun muassa edellisen vuoden toimintakertomus, tilinpäätös, seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja valitaan hallitukseen erovuoroisten jäsenten tilalle uudet henkilöt ja kahden vuoden välein valitaan yhdistykselle uusi puheenjohtaja. Vuosikokouksessa on aina vakio rakenne eli esityslista, jonka etenemisjärjestyksestä kokouksen puheenjohtajaksi valittu henkilö noudattaa.

3.2.4 Päätöksenteko toisen asteen yhdistyksessä

Toisen asteen yhdistys on yhdistys, jonka jäsenenä ovat esimerkiksi muut yhdistykset. Tällaisen yhdistyksen nimessä on yleensä sana ”liitto”. Edellisissä kappaleissa käsiteltiin niin sanottuja ensimmäisen asteen yhdistyksiä, jotka koostuvat vain henkilöjäsenistä, joiden päätöksentekoa koskevat määräykset koskevat myös liittojen tekemiä päätöksiä. (Loimu 2010: 79–80.) Suomen Bioanalyttikoliitto ry on esimerkki toisen asteen yhdistyksestä ja liiton jäseniä ovat alueyhdistykset, kuten Uudenmaan Bioanalyttikot ry, joiden kautta henkilöjäsenet kuuluvat liittoon.

Liittojen kokouksia kutsutaan yleensä liittokokouksiksi, joissa liiton jäsenillä eli liittoon kuuluvilla yhdistyksillä on äänioikeus. Liiton kokouksissa päätäntävaltaa käyttävät jäsenyhdistykset valitsemalla niin sanottuja liittokokousedustajia omien jäsentensä joukosta. Edustajien määrä muodostuu usein jäsenyhdistyksen jäsenmäärän mukaan, mutta liiton säännöissä on myös ehdot edustajien lukumäärälle ja heidän äänimäärälleen. (Loimu 2010: 80.) Uudenmaan Bioanalyytikot ry:llä on mahdollisuus osallistua Bioanalytikkoliiton päätöksentekoon valitsemalla omat edustajansa liittokokouksiin ja käyttämällä tarvittaessa edustajien välityksellä äänioikeuttaan. Liittokokousedustajat valitaan yleensä UBI:n vuosikokouksen yhteydessä.

3.2.5 Toimintakertomus

Toimintakertomus on yhdistyksen hallituksen laatima yhteenveto edellisestä vuodesta. Toimintakertomus käsitellään sääntömääräisessä kokouksessa ja sen perusteella päätetään muun muassa, voidaanko hallitukselle myöntää vastuuvapaus ja arvioidaan hallituksen toimintaa. Hyvän käytännön mukaan toimintakertomus sisältää tiedon vuoden aikana tapahtuneista olennaisista asioista yhdistyksen toiminta-alueella, yhdistyksen vuotuista aikaansaannokset sekä arvion tulevasta kehityksestä. (Loimu 2010: 92.) Hallituksen tulee tuoda esille toiminnan puutteet ja epäkohdat sekä toiminnan sujuminen ja onnistuminen (Paasolainen 2006: 48). Käytimme yhtenä lähdemateriaalina historiikin kirjoittamisessa UBI:n toimintakertomuksia, sillä niissä on koottu yhden vuoden ajalta UBI:n toiminnan merkittävät tapahtumat ja mahdolliset muutokset yhdistyksen toimintaan liittyen. UBI:n toimintakertomukset vaihtelivat hieman vuosittain riippuen kirjoittajasta, mutta perussisältö vastasi yhdistyksen toimintaa ja toiminnalle annettuja tavoitteita. Toimintakertomukset on jaoteltu aihealueiden mukaan vastaamaan UBI:n säännöissä määritellyjä toiminnan tarkoituksia, joita olivat jäsenten yhdysiteenä toimiminen, heidän ammattitaitonsa kehittäminen ja ammattitietonsa ja -taitonsa lisääminen.

Toimintakertomus tulisi kirjoittaa vastaamaan muodoltaan toimintasuunnitelmaa, jotta näitä kahta olisi helppo verrata, kun arvioidaan yhdistyksen toiminnan toteutumista. Toimintakertomus laaditaan seuraavien periaatteiden mukaan: samasta asiasta puhutaan vain kerran, asioita käsitellään suhteessa niiden tärkeyteen, asioiden johdonmukainen esittely ja tietojen moninkertainen tarkastus, jotta oikeellisuus on varmasti pitävä. Hyvä toimintakertomus ei siis synny yhdessä illassa, joten yhdistyksen sihteeri, jonka tehtä-

vänä on yleensä laatia toimintakertomuksen runko, olisi hyvä kerätä niin sanottua raakadataa esimerkiksi erilaisista tapahtumista ja niiden osallistujamääristä. (Loimu 2010: 92–93.) Toimintakertomus on kuitenkin koko hallituksen yhteinen tehtävä, joten sihteeri ei vastaa siitä yksin. Hallituksen eri toimihenkilöt voivat kirjoittaa kertomuksen eri osaluokkia, joista sihteeri sittemmin kokoaa yhtenäisen kokonaisuuden. (Paasolainen 2006: 48.)

3.2.6 Kokouspöytäkirjat

Pöytäkirjat ovat keskeisiä asiakirjoja yhdistystoiminnan kannalta ja niiden laatiminen on monella tavalla tärkeää. Jäsenten tulee saada tietää hallituksen tekemistä ratkaisuksista ja päätöksistä. Yhdistyslaki (31 §) edellyttää, että yhdistyksen kokouksista sekä sääntömääräisestä vuosikokouksesta että ylimääräisestä kokouksesta laaditaan pöytäkirja. (Paasolainen 2006: 29.)

Pöytäkirja on asiakirja, johon merkitään, mitä yhdistyksen kokouksessa tapahtuu ja päätetään. Asiat tulee kirjata siten, että täytäntöönpano on mahdollista niiden perusteella. Päätökset tulisi kirjoittaa tavalla, jolla kokouksen ulkopuolinen henkilökin ymmärtää, mitä on päätetty. Pöytäkirja kuvaa myös yhdistyksen toimintaa ja se on historiallinen dokumentti, joka arkistoidaan. (Paasolainen 2006: 29.) Uudenmaan Bioanalyttikot ry:n kokouspöytäkirjat ovat yksi lähdemateriaali historiikin tekoa varten, sillä niistä selviää, minäkalaisia päätöksiä kokouksissa on tehty ja miksi ylimääräisiä kokouksia on pidetty. Pöytäkirjoissa on tarkempia yksityiskohtia erilaisiin tapahtumiin liittyen kuin toimintakertomuksissa, jotka on kirjoitettu tiiviimpään muotoon. Toisaalta yksittäisistä pöytäkirjoista ei aina selviä, toteutuiko jokin suunniteltu tapahtuma vai ei, joten ennen kuin pystyi ottamaan jotain tietoa historiikkiin, oli tarkastettava joko toimintakertomuksesta tai muista pöytäkirjoista, tapahtuiko todella näin.

3.2.7 Ammattiyhdistyksen arkistointimenetelmät

Ammattiyhdistyksen arkiston on noudatettava samaa arkistointiperiaatetta ja oltava yhtenäinen kokonaisuus. Asiakirjojen säilytys toteutetaan yleensä aikajärjestyksessä. Yhdistyksen noudattaman arkistokaavan sisältö riippuu yhdistyksen omasta toiminnasta, toiminnan laajuudesta ja painopisteistä. Yhdistyksen arkistokaavan tulee rakentua toiminta-alueiden mukaan; miltä alueilta yhdistys tuottaa ja vastaanottaa eniten asiakirjoja.

Arkistokaava on apuväline, joka helpottaa asiakirjojen käsittelyä ja löytymistä. (Paasolainen 2006: 63.) Uudenmaan Bioanalyttikot ry:n arkistot koostuivat käytännössä kansioista, jotka oli koottu kronologiseen järjestykseen perustamisvuodesta alkaen. Pöytäkirjat ja toimintakertomukset oli koottu vuosiluvun mukaan omiin kansioihin kun taas esimerkiksi jäsenhakemuksille oli oma kansionsa. Hyödynsimme historiikin teossa UBI:n asiakirjojen lisäksi Bioanalyttikkoliiton arkistoja, joista saimme sihteerin avustuksella UBI:n vuosittaiset jäsenmäärät.

3.3 Historiikin tekemisestä: Mikä on historiikki ja sen tarkoitus?

Historiantutkimusta voidaan pitää toimintana, jonka tarkoituksena on menneisyyden, menneiden tapahtumien ja ilmiöiden ymmärtäminen ja selittäminen (Heikkinen 1974: 7). Kalelan (2000:54) mukaan historiantutkimuksen tarkoituksena on selvittää miten asiat todellisuudessa olivat erotuksena siitä miten niiden uskotaan tai väitetään olleen. Historiaa voidaankin pitää tapana hallita elinympäristöämme ja tehdä maailmaa ymmärrettäväksi (Kalela 2000:24; 64). Historiantutkimus on mielekästä silloin, kun aineistoa on saatavilla tarpeeksi johtopäätösten tekemistä varten ja aiheesta ei ole tehty vielä tutkimusta, josta selviää vastaukset asetettuihin tutkimuskysymyksiin (Heikkinen 1974: 19). Uudenmaan Bioanalyttikot ry:n historiaa ei ole aiemmin koottu yhteen, joten historiikki luo lisäarvoa, sillä historiikki kuvaa konkreettisesti, miten UBI on toteuttanut toiminnalleen määrittämiään tavoitteita.

Historiikki voidaan määritellä eri tavoilla. Tarkkaa määritelmää historiikille on kuitenkin vaikea antaa, sillä se voi esitystavaltaan, ulkoasultaan ja lähteiltään olla monenlainen, mutta yleensä kuitenkin suorasanaainen esitys, jossa on käytetty useita eri lähteitä aineiston pohjana, ja sen laajuus voi vaihdella muutamasta sivusta pariin sataan. (Katajala 1990: 18–19.) Yhtenä määritelmänä historiikkia voidaan pitää lyhyenä esityksenä jonkin alueen, kohteen tai yhteisön historiasta, johon on kerätty tietoa esimerkiksi asiakirjoista ja yhteisössä vaikuttaneista ihmisistä. Yhdistyksen historiikin lähdemateriaali koostuu erilaisista asiakirjoista, kuten pöytäkirjoista ja muistiinpanoista ja kirja jaotellaan joko vuosikymmenten tai yhdistyksen eri toiminta-alueiden mukaan. (Wahlroos 2000: 9; 81.) Tutustuimme erilaisiin historiikkeihin ennen opinnäytetyön suunnitelmavaiheeseen etenemistä ja saimme esimerkkejä erilaisista tavoista kirjoittaa ja jäsenellä historiikki. Tarkoituksenamme oli kerätä tietoa UBI:n historiasta ja jaottelimme historiikin sisällön yhdistyksen toiminta-alueiden mukaan. Aineistoa historiikin tekemiseen oli riittävästi, sillä käytössämme oli pöytäkirjoja ja toimintakertomuksia koko historiikin määrittelemälle

ajanjaksolle (1993–2013) ja lisänä lehtimateriaaleja 20 vuoden ajalta. Haastattelumateriaaleista saimme toiminnassa mukana olleilta jäseniltä omakohtaisia kokemuksia ja näkemyksiä historiikkiin.

Historiantutkimuksessa sovelletaan tutkimusprosessin peruslähtökohtia, jotka ovat tutkimuskohteen ja näkökulman valinta sekä näkökulman merkittävyys eli miksi tarkastelemme kohdetta valitsemastamme näkökulmasta (Kalela 2000:76). Erityisen tärkeää on se, että kohteen historiasta annetaan totuudenmukainen ja luotettava kuva (Wahlroos 2000: 10). Historiikki ei ole tieteellinen tutkimus, joten siltä ei pidä vaatia tieteellisen tutkimuksen tarkkuutta, mutta pelkkiin kuulopuheisiin perustuvaa kirjoitusta ei saisi myöskään kutsua historiikiksi (Katajala 1990: 18). Omassa tekemisessämme näkyi epävarmuus, koska odotuksia historiikille ja sen lopullista muotoa ei ollut yhdistyksen puolesta määritelty lainkaan. Teimme kuitenkin prosessin alussa päätöksen alustavasta sisällysluettelosta ja sen rakenteesta, jonka avulla aineiston läpikäyminen mahdollistui. Historiikin muoto muuttui kirjoitusprosessin edetessä ja jouduimme miettimään joka aihealueen kohdalla, miten tästä aiheesta kannattaa kirjoittaa.

Historiikin kirjoittamisen tarkoituksena on jo pitkään ollut erilaisten yhdistysten, järjestöjen ja seurojen juhluvuosiksi kirjoitetut painokset menneistä vuosista ja vuosikymmenistä. Tällainen menneiden muisteleminen ja erilaisten saavutusten kokoaminen yhteen on koettu arvokkaaksi ja myös tärkeäksi työksi. (Katajala 1990: 11.) Uudenmaan Bioanalyttikot ry haluaa historiikin avulla juhlistaa jo yli 20-vuotista toimintaansa ja antaa myös uudemmille jäsenille tietoa yhdistyksen eri vaiheista.

4 Historiikin kirjoittaminen Uudenmaan Bioanalyttikot ry:lle

Tässä luvussa käymme läpi käyttämiämme työtapoja ja menetelmiä sekä aineistomateriaaleja ja niiden keruutapoja sekä esittelemme historiikin käsikirjoituksen kirjoitusprosessin. Historiikin lähteet ovat suureksi osaksi erilaisia pöytäkirjoja ja toimintakertomuksia, joten jouduimme käsittelemään paljon kirjallista materiaalia arkistoista. Perustelemme myös, miten käyttämämme aineisto vaikutti historiikin kirjoittamiseen ja työstämiseen ja millä tavoin analysoimme aineistoamme. Kuvaamme myös yhteistyön ohjaajien kanssa.

4.1 Historiikki laadullisen tutkimuksen keinoin

Vaikka historiikki ei varsinaisesti ole tieteellinen tutkimus, sen toteuttamiseen voidaan käyttää laadullisen tutkimuksen metodeja. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään kuvaamaan ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtämään tai antamaan tulkinta jollekin ilmiölle. Laadullinen tutkimus on empiiristä analyysia, jossa aineiston keräämis- ja analyysimetodit korostuvat ja vaikuttavat oleellisesti tulosten uskottavuuteen (Sarajärvi – Tuomi 2009: 21; 85).

Laadullisen tutkimuksen aineisto muodostuu yleensä erilaisista dokumenteista, haastatteluista, kyselyistä ja/tai havainnosta, joita voidaan käyttää vaihtoehtoisesti, rinnan tai yhdistelemällä. Kirjallinen aineisto jaetaan yksityisiin dokumentteihin kuten kirjeisiin ja sopimuksiin sekä joukkotiedotuksen tuotteisiin, kuten aikakauslehtiin. (Sarajärvi – Tuomi 2009: 71; 84.) Käytimme työssämme monenlaista aineistoa, joka koostui pääasiassa UBI:n pöytäkirjoista, toimintakertomuksista ja -suunnitelmista sekä lehtiartikkeleista SLaby- ja BA-lehdistä. Lisäksi teimme viisi henkilöhaastattelua sähköpostitse laatimamme haastattelulomakkeen (Liite 1) avulla.

Laadullisen tutkimuksen perusmenetelmä, sisällönanalyysi, on aineiston sisältöjen analyysia väljänä teoreettisena kehyksenä tai yksittäisenä menetelmänä. Tutkimuksen tarkoitusta ja tutkimustehtävää noudattaen aineistosta poimitaan ja erotellaan tutkimuksen kannalta olennaiset ja kiinnostavat asiat ja jätetään kaikki muu pois tutkimuksesta. Näin saatu aineisto luokitellaan erilaisiksi luokiksi, teemoitetaan eli ryhmitellään erilaisten aihepiirien mukaan tai tyyppitellään eli etsitään yleistyksiä ja lopulta kirjoitetaan yhteenvedoksi. Varsinaisena menetelmänä sisällönanalyysilla saadaan kuitenkin aineisto lähinnä järjestetyksi johtopäätösten tekoa varten ja varsinaiset tulokset koostuvat siis järjestystä aineistosta. (Sarajärvi – Tuomi 2009: 91–93; 103.)

Teorialähtöisessä eli deduktiivisessa sisällönanalyysissa aineiston luokittelu perustuu aikaisempaan viitekehykseen. Tällöin analyysia ohjaa joku teema tai käsitekartta. Teorialähtöisen sisällönanalyysi alkaa analyysirungon muodostamisella. Väljän analyysirungon sisälle muodostetaan aineistosta erilaisia kategorioita noudattaen induktiivisen sisällönanalyysin periaatteita. Toisin sanoen aineistosta voidaan poimia ne asiat, jotka kuuluvat analyysirunkoon, sekä asiat, jotka jäävät analyysirungon ulkopuolelle. Jos analysointirunko on strukturoitu, aineistosta kerätään vain niitä asioita, jotka sopivat analysointirunkoon. (Tuomi & Sarajärvi 2009: 113–115.) Käytimme omassa työssämme

apuna teorialähtöistä sisällönanalyysiä ja muodostimme heti opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa analyysirungon, josta käytämme myös nimeä alustava sisällysluettelo (Liite 4). Teimme niin sanotun strukturoidun analyysirungon, joten keräsimme käsitellyistä aineistosta vain runkoon sopivia asioita ja loput jätimme huomioimatta. Hyväksytimme alustavan sisällysluettelon UBI:n puheenjohtajalla ennen kuin lähdimme hyödyntämään analyysirunkoa aineiston käsittelyyn. Emme käyttäneet teorialähtöistä sisällönanalyysiä sen varsinaisessa merkityksessä, vaan hyödynsimme sitä pikemminkin apukeinona keskeisten asioiden löytämiseen aineistosta. Varsinainen luokittelu tapahtui laatimamme analyysirungon eli alustavan sisällysluettelon mukaisesti. Analyysirunko muodostui pintapuolisen pöytäkirjoihin ja toimintakertomuksiin tutustumisen jälkeen, minkä avulla saimme hahmotettua, millaisista alueista UBI:n toiminta koostuu. Saimme myös yhdistyksen hallitukselta ehdotuksia aihealueista, joita historiikissa olisi hyvä käsitellä muun muassa koulutukset, opiskelijatoiminta ja virkistystoiminta. Analyysirungon avulla saimme rajattua muuten laajaa aineistoa, sillä pystyimme keskittymään vain merkittäviin aihealueisiin. Sisällönanalyysi rajautui tässä tapauksessa siis vain merkittävien asioiden poimimiseen aineistosta, minkä jälkeen käytimme materiaalia itse parhaaksi katsomallamme tavalla ja kirjoitimme historiikin sisällön aihealueittain.

4.2 Historiikin kirjoittaminen

Katajalan (1990: 36) mukaan historiikin tekemisen tulisi olla loogisesti järjestetty prosessi. Prosessi alkaa kun päätös historiikin laatimisesta on tehty. Seuraavaksi rajataan historiikin käsittelemä aihe ja valitaan kirjoittajat. Kirjoittajat tekevät alustavaa lähdemateriaalin kartoitusta ja tekevät sen pohjalta alustavan disposition eli sisällysluettelon, mitä seuraa lopullisen lähdemateriaalin kerääminen. Tässä vaiheessa viimeistään tulisi jakaa kirjoitettavat aiheet historiikin kirjoittajien kesken. Varsinaisen kirjoitusvaiheen jälkeen teksti annetaan historiikin tilaajan arvioitavaksi, minkä jälkeen tehdään korjauksia, kunnes teksti ja kuvitus on hyväksytty.

Historiikin kirjoittaminen vaatii hyvän työsuunnitelman. Hankkeen alkuunpanijoilla tulisi olla mielikuva valmiista lopputuloksesta ja kaikilla historiikin laatimiseen osallistuvilla tämän mielikuva tulisi olla yhtenäinen. Suunnitelmalle on kuitenkin annettava tilaa muuttua, jos projektin eteneminen näin vaatii. Työn mitoitus riippuu kirjoittajien määrästä ja kokemuksesta ja ensikertalaiselle historiikin kirjoitus voi olla todella vaativaa. (Katajala 1990: 20–30.) Huomasimme omassa työssämme, että kirjoitusprosessi oli paljon haas-

tavampi, kuin ennalta pystyi ajattelemaan. Haastetta lisäsi myös hallituksen osallistumattomuus, sillä missään prosessin vaiheessa emme saaneet selkeää kuvaa UBI:n puolesta, millaista tuotetta he odottavat. Varsinaista suunnitelmaa historiikin muodosta ei ollut yhdistyksen puolesta tehty lainkaan. Jouduimme tekemään paljon päätöksiä sisälöstä ja muodosta itsenäisesti, mikä hidasti omaa prosessiamme, ja loppuvaiheessa tuli kiire. Edellä mainitut asiat olivat osasyynä siihen, että päädyimme tekemään vain niin sanotun historiikin käsikirjoituksen, jota on mahdollista myöhemmin vielä tarpeen mukaan muuttaa, jos UBI näin haluaa.

Historiikin kirjoittaminen alkaa aina aihealueen rajauksesta. Heti ensimmäisenä rajataan käsiteltävä ajanjakso sekä se, mitä tietoa ja millaisia aiheita menneisyydestä historiikkiin halutaan. Aiheiden suunnittelussa on apua yhteisön hallituksesta tai jäsenistä. Seuraava vaihe on selvittää mistä ja miten haluttua tietoa sisältävää aineistoa löydetään ja miten siitä saadaan ymmärrettävä kokonaisuus. Tässä vaiheessa tutustutaan arkistoihin ja henkilöiden hallussa oleviin pöytäkirjoihin, sekä tiedustellaan henkilöitä, joilla saattaisi olla tietoa tai kirjallista aineistoa aiheesta. Lopullisen aineiston määrä rajaa sen kuinka laaja lopullisesta historiikista tulee. Alustavan aikataulun sekä työnjaon tekeminen heti projektin alussa on tärkeää. (Wahlroos 2000: 10–11; 33.)

Päätös UBI:n historiikin laatimisesta opinnäytetyönä syntyi yhdistyksen hallituksen kokouksessa helmikuussa 2015, jolloin päätettiin tehdä historiikki yhdistyksen toiminnasta vuosina 1993–2013. Toimintaan sisältyy bioanalyytikon ammatin edunvalvonta, koulutuksien ja opintopäivien järjestäminen, virkistystoiminnan järjestäminen, apurahojen myöntäminen jäsenille kongresseihin ja muihin bioanalyytikon ammatillista osaamista edistäviin tapahtumiin sekä opiskelijatoiminta. Historiikissa käsiteltäisiin sitä toimintaa, joka toteuttaa yhdistyksen tarkoituksia. Tämän perusteella laadimme alustavan sisällysluettelon historiikkiin, jossa näitä teemoja käsiteltäisiin luvuittain. Päätimme käyttää aineistona yhdistyksen asiakirjamateriaalin lisäksi SLaby- ja Bioanalyttikko-lehden vuosikertoja sekä haastatteluista saatua materiaalia. Saimme apua aiheiden suunnitteluun yhdistyksen puheenjohtajalta ja tutustuttuamme aineistoon selkeni rajaus entisestään, minkä perusteella teimme analyysirungon (Liite 4). Aineiston saimme suurelta osin valmiina, sillä UBI toimitti yhdistyksen arkistomateriaalit käsittelemämme ajanjakson ajalta eli vuodesta 1993 vuoteen 2013 saakka. Lehtimateriaaleja varten teimme arkistopyyntö-hakemuksen Bioanalyttikkoliitolle, ja myöntävän vastauksen saatuaamme haimme Bioanalyttikkoliiton toimistosta kaikki vuosina 1993–2014 ilmestyneet Bioanalyttikko-lehdet. Saimme yhdistyksen hallituksen jäseniltä suosituksia niistä yhdistyksen toiminnassa

mukana olleista henkilöistä, joita haastattelemalla olisi historiikkiin mahdollista saada arvokasta lisätietoa. Lähetimme haastatteluun suostuneille kahdeksalle henkilölle sähköpostitse haastattelulomakkeen (Liite 1) ja saimme viideltä henkilöltä vastaukset. Laadimme alustavan aikataulun loppuvuodelle ja aineistoon perin pohjin tutustuttuamme ja oimme historiikkiin kirjoitettavat osiot keskenämme.

4.2.1 Aineisto historiikkiin

Ennen varsinaisen aineiston keruuta olisi hyvä tehdä suunnitelma, josta selviää mitä, mistä, keneltä ja kuka kerää aineistoa. Tässä suunnitelmassa olisi hyvä tuoda esille myös henkilöt, joilta voisi mahdollisesti saada tietoa aiheeseen liittyen. Lisäksi on hyvä sisällyttää aineiston keruu varsinaiseen kirjoitussuunnitelmaan, jotta voidaan laatia erilaisia "deadlineja". (Wahlroos 2000: 44.) Omassa työssämme emme tehneet erillistä suunnitelmaa, vaan etenimme aineisto kerrallaan, alkaen UBI:n arkistomateriaaleista. Haastattelut teimme jo prosessin alkuvaiheessa haastattelulomakkeen avulla, mutta tiedon käsittelyn jätimme prosessin loppuun. Tämän jälkeen siirryimme lehtimateriaaleihin ja aivan lopuksi tarkastelimme haastatteluista saamaamme tietoa, sillä haastattelut eivät tuoneet niin paljon uutta tietoa kuin kuvittelimme, vaan pikemminkin lisätietoa jo tunnetuihin aiheisiin ja tapahtumiin liittyen. Haastatteluista saimme kuitenkin mukana olleiden omia tuntemuksia, joita esittelemme historiikissa "UBI toiminnassa mukana olleiden silmin" -luvussa haastatteluista tekemiemme tiivistelmien muodossa.

Tietoa lähdetään keräämään ensin yhteisön omista aineistoista, minkä jälkeen aineistoa voidaan täydentää yhteistyötahojen aineistoilla. Tarkoitus olisi löytää kaikki mahdolliset tahot, jotka ovat olleet tekemisissä tutkittavan yhteisön kanssa, kuten yhteistyökumppanit ja yhteisön vanhat jäsenet. (Wahlroos 2000: 53.) Yhdistyksen kannalta tärkein näistä on se keskusliitto, johon yhdistys perusjärjestönä kuuluu. Keskusjärjestö pitää usein myös jäsenrekisteriä jäsenyhdistyksestään, jolloin yhdistyksen jäsentiedot on saatavilla keskusliitolta (Katajala 1990: 124-125.) Virallisten asiakirjatietojen lisäksi etsitään tietoa muun muassa juhlatilaisuuksista ja tapahtumista esimerkiksi lehtileikkeistä. Käymällä läpi yhteisöön liittyvien lehtien vuosikertoja on mahdollista mielenkiintoisen lisätiedon lisäksi valokuvia ja yhteisöön liittyviä ilmoituksia. (Wahlroos 2000: 53.) Tärkein aineistomateriaali historiikin kannalta oli UBI:n oma asiakirjamateriaali, jota käytimme pääaineistona. UBI:n tärkein yhteistyökumppani on Suomen Bioanalytikkoliitto, johon UBI yhdis-

tyksenä kuuluu ja jolta saimme Bioanalyttikko- ja SLaby-lehtien vuosikerrat UBI:n olemassaolon ajalta. Lisäksi olimme yhteydessä sähköpostitse yhdistyksen entisiin ja nykyisiin jäseniin, joita UBI:n hallitus suositteli lisätietojen saamiseksi.

Historiikin kannalta keskeisin lähdeaineisto koostuu erilaisista kirjallisista lähteistä, kuten asiakirjoista, kirjeistä, muistiinpanoista ja lehtiartikkeleista. Asiakirjat ovat näistä lähes aina tärkeimpiä lähteitä, sillä niitä voidaan pitää luotettavina ja niihin on kohtalaisen helppo päästä käsiksi. Lähteet voidaan jakaa *koviin* ja *pehmeisiin* lähteisiin. Kovia lähteitä edustavat esimerkiksi pöytäkirjat, tilastot ja virallinen kirjeenvaihto ja tämän aineiston merkitys luotettavuudessaan on erittäin tärkeä muun lähdemateriaalin kannalta. Se toimii ikään kuin tukena muista lähdemateriaaleista saadulle tiedolle. Pehmeitä lähteitä ovat esimerkiksi selonteot erilaisista tapahtumista, yksityiset kirjeet ja muistitieto. (Katajala 1990: 26–27.)

Keskeisin lähdeaineisto historiikkiin oli UBI:lta saamamme arkistomateriaali, joka käsitti yhteensä seitsemän kansiota yhdistyksen asiakirjoja. Kansiot sisälsivät vuosilta 1993–2013 yhteensä 187 hallituksen kokouksen pöytäkirjaa, 20 vuosikertomusta ja toimintasuunnitelmaa, 20 vuosikokouspöytäkirjaa ja näiden lisäksi yhdistyksen sääntöjä, esityslistoja, talousarvioita, tilinpäätöksiä, lehdistötiedotteita, apuraha-anomuksia, Bioanalyttikkoliiton liittohallituksen kokouspöytäkirjoja ja tapahtumaesitteitä. Bioanalyttikko- ja SLaby-lehtiä oli yhteensä 84 eli kaikki vuosina 1993–2014 ilmestyneet lehdet. Käytimme lähteenä myös viittä haastattelulomakkeella saatua vastausta yhdistyksen toiminnassa mukana olleilta henkilöiltä.

Yhdistyksen historiaa tarkasteltaessa tulisi päälähteinä aina käyttää asiakirjalähteitä ja rajata muistitiedon käyttö näkemysten esittämiseen ja tekstin elävöittämiseen. Tärkeimmät yhdistyksen historiaa kuvaavat lähteet ovat yhdistyksen pöytäkirjat ja muut asiakirjat. Yhdistys säilyttää asiakirjojaan joko itse tai on tallettanut ne arkistoihin. Pelkät pöytäkirjalähteet tekevät historiikista kuitenkin helposti ikävyyttävän ja lähteistä tulisikin koota tietoa, jolla voidaan kuvata erilaisia tapahtumia, yhdistyksen varsinaista toimintaa ja saavutuksia kokonaisuutena. (Katajala 1990: 121–122.) UBI:n historiikin kannalta tärkeimmät lähteet olivat yhdistyksen hallituksen kokouspöytäkirjat sekä vuosikertomukset, joista analyysirungon avulla poimimme tietojen perusteella muodostimme historiikin sisältörungon. Lähtökohtaisesti kerroimme historiikissa vain tapahtumista ja asioista, jotka tulivat esiin pöytäkirjoissa ja joista oli varmistus vuosikertomuksissa ja joista oli yli-

päätään varmaa tietoa saatavilla. Käytimme lehtiartikkeleita, haastatteluvastauksia, tapahtumailmoituksia, lehdistötiedotteita ja apuraha-anomuksia täydentämään asiakirjatietoa.

Lähdeaineiston valinta on tärkeässä roolissa historiikin kirjoittamisessa, sillä valintaa joudutaan väkisin tekemään, ettei työ paisu mahdottomiin, mutta on otettava kuitenkin huomioon, ettei lähdeaineiston valinnalla luoda vääristynyttä kuvaa menneestä. Ylipäätään on valittava ne asiat, mitä historiikissa käsitellään ja mitä jätetään kokonaan pois ja näin ollen jättää osa lähdemateriaalista käyttämättä (Katajala 1990: 14; 20–30). Oli mietittävä tarkkaan, mikä on oleellista ja tärkeää historiikin kannalta, ja missä oli mahdollista hie- man keventää.

Koska UBI:n historiikin kannalta oli oleellista kuvata vain yhdistyksen tarkoitusperiä toteuttavaa toimintaa eikä niinkään yhdistystä ylläpitävää toimintaa, poimimme aineistosta vain ne asiat, jotka tuota toimintaa konkreettisesti kuvasivat. Näin ollen jätimme esimerkiksi arkistojen sisältämät tilinpäätökset ja talousarviot kokonaan pois lähdeaineistosta. Lisäksi pöytäkirjat luonnollisesti sisälsivät myös yhdistyksen ylläpitoon liittyviä asioita, jotka historiikin kannalta tuntuivat epäolennaisilta, joten poimimme pöytäkirjoista vain historiikissa tarkasteltaviin aihepiireihin liittyvät asiat.

Historiikille tehdään heti alkuvaiheessa alustava sisällysluettelo eli dispositio, johon historiikki on jäsennelty kirjoitettavien lukujen tarkkuudella ja tätä laadittaessa on tutustuttava alustavasti lähdeaineistoon. Sisällysluettelon kirjoittaminen ja suunnitteleminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa auttaa historiikin sisällön ja tarvittavien lähteiden hahmottamisessa, sillä valmiiksi otsikoidut kirjoituskappaleet auttavat jäsentelemään kokonaisuutta ja tiedonhaku helpottuu. Aineisto toisin sanoen kerätään disposition painopisteiden mukaan. Liian orjallisesti ei kuitenkaan kannata tätä ensimmäistä suunnitelmaa noudattaa, sillä tiedonhaussa voi ilmetä haasteita, joita ei alussa osattu odottaa ja vasta tarkka lähdeaineistoon tutustuminen voi tuoda esiin asioita, jotka pakottavat muuttamaan sisällysluettelo. On hyvä pitää mielessä myös historiikkiin haluttu näkökulma, jottei monen eri näkökulman käsittely luo sekavuutta. Tässä vaiheessa tulisi olla luonnollisesti jo päätetty, kuvataanko tapahtumat historiikissa kronologisesti eli aikajärjestyksessä etenevästi vai systemaattisesti eli aihepiireittäin jaoteltuna. Kummassakin on omat hyvät puolensa ja haasteensa: kronologinen esitys on helposti pirstaleinen ja systemaattinen itseään toistava. Systemaattinen jäsentelytapa kuitenkin helpottaa sekä lähdeaineiston

käsittelyä että kirjoittamista huomattavasti, sillä kummankin kohdalla voidaan keskittyä yhteen teemaan kerrallaan. (Katajala 1990: 27; 30–33).

Jo projektin alkuvaiheessa oli selvää, että UBI:n historiikissa tapahtumat kuvataan systemaattisesti edellä mainituista syistä ja sen perusteella laadimme historiikille alustavan sisällysluettelon (Liite 4). Aineistoa läpikäydessä alustava runko muovautui hieman: ”kansainvälisyys” ja ”apurahat” liitettiin yhdeksi pääryhmäksi ja ”opiskelijajäsenen rooli” muutettiin yleisesti kuvaamaan yhdistyksen opiskelijatoimintaa. Nämä muovautuivat pääosin sen mukaan, miten yhdistyksen vuosikertomuksissa toiminta oli jaoteltu. Päätimme myöhemmin vielä lisätä historiikkiin kappaleen, jossa käsitellään UBI:a yleisellä tasolla. Lopulliseksi sisällysluetteloksi / pääryhmiksi muodostui seuraava:

- 1 Alkusanat
- 2 Uudenmaan Bioanalyttikot ry:n toiminta ja tausta
- 3 Suurimmat käännekohdat
- 4 Yhteistyö Bioanalyttikoliiton kanssa
- 5 Ammatillinen koulutustoiminta
- 6 Apurahat
- 7 Virkistystoiminta
- 8 Opiskelijatoiminta
- 9 Muistelmia
- 10 Loppusanat
- 11 Lista puheenjohtajista
- 12 Yhteenvedo 1993–2013

Lopulliseen historiikkiin nämä otsikot vielä muuttaisivat muotoaan jonkin verran.

Alkuvaiheessa laadittu sisällysluettelo toimii runkona, jonka muodostavat pääryhmiin jaotellut aiheet: samankaltaiset asiat jaotellaan omiin ryhmiinsä. Pääryhmien alle kootaan niihin kuuluvat alaryhmät ja ryhmät laitetaan ajalliseen järjestykseen vanhimmasta nuorimpaan. Aineistosta poimitaan kunkin pääryhmän ja alaryhmän alle kuuluvat asiat. Kirjan varsinainen sisällysluettelo tiivistetään lopulta näistä ryhmistä. (Wahlroos 2000: 33–34.) UBI:n historiikin runko muodostui yhdistyksen toiminta-alueista, joiden perusteella muodostimme pääryhmät: toiminnan käännekohdat, ammatillinen toiminta, virkis-

tystoiminta, opiskelijatoiminta, apurahat ja yhteistyö Bioanalytikkoliiton kanssa. Alaryh­mät (Liite 5) muodostuivat itse aineistosta, kun kävimme systemaattisesti eri materiaa­leja läpi peilaten koko ajan analyysirunkoa.

Aineiston läpikäynti edellyttää aina tarkkaa seulontaa, sillä sieltä löytyvät asiat eivät vält­­tämättä ole oikeasti tapahtuneet niin, kuin asiakirjoissa tai haastatteluvastauksissa ker­­rotaan. Asiakirjan sisältöön voi vaikuttaa hyvin paljon se, kuka sen on kirjoittanut, missä tilanteessa ja millä mielialalla se on kirjoitettu sekä kirjoittajan henkilökohtaiset asenteet asiaa kohtaan. Tästä syystä olisi tärkeää, että asioista saataisiin mahdollisimman yksi­­tyiskohtainen kuvaus, mikä ei suppean aineiston kanssa ole aina mahdollista. Tieto ei saisi olla oikein vain todennäköisesti oikein. Siksi toisarvoisilta tuntuvat pienet lähteet voivat olla arvokkaita, jos ne todentavat edelleen tällaista ”todennäköistä” tietoa. Myös historiikin tekijän tulisi kerätä ja esittää tietoa puolueettomasti tuomatta omia käsityksi­­ään ja mielipiteitään tuotokseen. (Wahlroos 2000: 49–51.) Poimimme aineistosta UBI:n historiikkiin vain sellaiset asiat ja tapahtumat, joille oli niin sanotusti ”tuplavarustus” use­­ammasta lähteestä, esimerkiksi maininta pöytäkirjoissa ja sen lisäksi lehtiartikkeli tai asiaa tukeva haastattelussa saatu tieto, tai joiden toteutuminen oli varmistettu vuosittai­­sessa toimintakertomuksessa.

Valokuvat ovat tärkeä osa historiikkia, sillä ne kertovat aiheesta asioita, joita ei sanoin osata kuvailla, ja elävöittävät kokonaisuutta. Valokuvat tulisi valita tasaisesti eri aihepii­­reistä ja henkilöistä ja niistä valitaan harkitusti sopiva määrä historiikkiin. Arvokkaimmat kuvat ovat sellaisia, joissa esiintyvät henkilöt tai kohteet tunnetaan nimeltä. Vanhojen kuvien kanssa tämä ei kuitenkaan ole yleensä täysin mahdollista. Historiikin kirjoittajan tulisi huolehtia siitä, että kuvien omistaja tietää kuvien käyttötarkoituksen etukäteen. Hyvä keino on laittaa ilmoitus esimerkiksi lehteen kuvien tarpeesta ja niiden käyttötarkoi­­tuksesta. (Wahlroos 2000: 62–64.) Yhteisön jäsenille voidaan ilmoittaa myös esimerkiksi sähköpostitse tai työpaikkojen kautta. Laitoimme keväällä 2015 Bioanalytikkolehteen ilmoituksen, jossa pyysimme lehden lukijoilta lainaksi valokuvamateriaalia UBI:n toimin­­taan liittyen. Tämän lisäksi UBI:n puheenjohtaja laittoi saman ilmoituksen UBI:n Face­­book-sivuille. Valitettavasti ilmoitus ei tuottanut lainkaan vastauksia, mutta saimme UBI:n puheenjohtajalta joitakin valokuvia yhdistyksen virkistystapahtumista.

Hyvien taustatietojen hankkiminen on ensisijaisen tärkeää, ennen kuin ryhdytään aineis­­ton keruun seuraavaan vaiheeseen eli haastatteluihin, sillä ei ole mielekästä haastatella ihmisiä aiheista, joiden tiedot löytyvät asiapapereista tai kirjoista. Hyvät taustatiedot ja

lähdekirjallisuus mahdollistavat mielekkäiden ja tärkeisiin asioihin kohdistuvien haastattelukysymysten teon. (Katajala 1990: 55.) Teimme haastattelulomakkeen jo keväällä ennen kuin olimme kunnolla perehtyneet aineistoon. Tästä syystä johtuen saimme paljon samaa tietoa haastatteluista kuin asiakirjoista, mutta saimme täydentävää tietoa erilaisiin tapahtumiin liittyen ja henkilöiden omakohtaisia kokemuksia ja ajatuksia yhdistyksestä.

4.2.2 Muistitietoa haastatteleamalla

Haastattelu toimii hyvänä lähdeaineistona silloin kun tutkittavista tapahtumista ei ole kulunut useita vuosikymmeniä, avainhenkilöt ovat vielä elossa ja tapahtumat muistissa. Haastattelussa pyritään saamaan muistitietoa henkilöiltä, joiden oletetaan tuntevan erityisen hyvin tutkittavaa aihepiiriä ja jotka edustavat omaa asiantuntemustaan. (Virrankoski 1996: 6–11.) Tiedonantajien valinnan tulee olla harkittua ja tarkoitukseen sopivaa. Tiedonantajien tulisikin olla sellaisia henkilöitä, jotka tietävät tai heillä on kokemusta tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman paljon. Tällöin voidaan esimerkiksi valita vain suppea joukko henkilöitä, joilta oletetaan saatavan kaikista parhaiten tietoa. (Tuomi – Sarajärvi 2009: 85–86.)

Koska tutkimme Uudenmaan Bioanalytiikat ry:n toimintaa, keräsimme historiikkiin sekä asiakirjapohjaisen lähdetiedon lisäksi jonkin verran entisten ja nykyisten jäsenten muistitietoa. Saimme UBI:n hallitukselta ehdotuksia henkilöistä, jotka olivat olleet yhdistyksen toiminnassa aktiivisesti mukana eri aikakausina ja joilta olisi mahdollisuus saada parhaita mahdollista muistitietoa yhdistyksen historiasta.

Meidän tapauksessamme asiakirjamateriaalia oli paljon saatavilla ja tästä johtuen muistitietoa oli tarkoitus käyttää lähinnä kovan faktatiedon elävöittämiseen. Päädyimme keväällä 2015 tekemään puolistrukturoidun haastattelulomakkeen, jonka kysymykset oli laadittu historiikin rakentavien teemojen perusteella (Liite 1), ja jonka lähetimme kahdeksalle UBI:n toiminnassa mukana olleelle henkilölle. Valintaperusteiksi haastatteluun muodostui eri aikakausina mukana oleminen sekä UBI:n nykyisen hallituksen ehdotukset hyvistä haastateltavista. Aluksi ajattelimme, että haastattelulomake toimisi samalla myös niin sanottuna esikarsintana, eli vastausten perusteella olisimme valinneet muutaman henkilön henkilökohtaisiin haastatteluihin, jotta olisimme saaneet vielä lisätietoa historiikin sisältöön liittyen. Prosessin edetessä kuitenkin totesimme, että meillä oli materiaalia jo niin paljon arkistoista, lehdistä ja haastattelulomakkeista, ettei henkilöhaastatteluille olisi enää ollut resursseja ajallisesti.

Kirjallinen haastattelu antaa vastaajalle mahdollisuuden miettiä kysytyjä asioita ajan kanssa, varsinkin jos tutkija osaa määritellä täsmällisesti mitä tietoja tarvitsee. Luotettavat vastaukset edellyttävät sitä, että vastaaja on tottunut ilmaisemaan itseään kirjallisesti. (Virrankoski 1996: 13–14.)

Lomakehaastattelussa on erityisen tärkeää, että siinä kysytään vain tutkimuksen tarkoituksen kannalta merkityksellisiä kysymyksiä, joihin löytyy perustelu tutkimuksen viitekehystä eli tutkimuksen kohteesta jo tiedetystä tiedosta. (Sarajärvi – Tuomi 2009: 75.) Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille haastateltaville samat, mutta haastateltavat vastaavat niihin omin sanoin, toisin kuin täysin strukturoidussa haastattelussa (Eskola – Suoranta 2008: 86). Kysymysten muotoilu on erittäin tärkeää, eivätkä kysymykset saisi olla lainkaan ohjaavia, koska haastateltava lähtee helposti viitotettuun suuntaan. Kysymykset on aiheesta riippumatta hyvä muotoilla mahdollisimman konkreettisiksi ja käyttää tarvittaessa osakysymyksiä. (Virrankoski 1996: 18–21.) Haastattelulomakkeen kysymykset muodostuivat alustavan sisällysluettelon aihealueiden mukaan sekä yhdistyksen yleisiin toimintatapoihin liittyen, sillä tällä tavalla pysyimme ohjaamaan haastateltavia oikeaan suuntaan, jolloin vastauksia olisi mahdollista hyödyntää historiikin teossa. Haastattelulomakkeen avulla halusimme saada henkilöiden omakohtaisia kokemuksia yhdistyksen toimintaan liittyen.

Haastateltavalta on myös aina pyydettävä lupa haastatteluaineiston käyttöön ja yksi hyvä tapa on kirjoittaa kirjallinen sopimus, jossa haastateltava antaa suostumuksensa. (Wahlroos 2000: 68–70.) Haastateltavalle tulee ilmaista selvästi, mihin hänen kertomaan tietoja käytetään ja miksi hänen osuutensa tutkimuksessa on tärkeä, jotta haastattelu tuntuu mielekkäältä (Virrankoski 1996: 17). Ennen varsinaisen haastattelulomakkeen laatimista lähetimme haastateltaville sähköpostia (Liite 3), jossa kerroimme mitä olemme tekemässä ja kysyimme halukkuutta haastatteluun. Kerroimme myös mihin tarkoitukseen annettua tietoa käytetään. Vastaamalla haastattelulomakkeeseen haastateltu suostuisi antamiensa tietojen käyttöön historiikissa.

Kalelan (2000:102) mukaan muistitieto on erityisen hedelmällistä lähdetietoa, sillä eri ihmiset jäsentävät kokemuksiaan eri tavoilla ja esille nousee asioita ja näkökulmia, joita ei asiakirjalähteistä löydy. Muistitieto luonnollisesti edellyttää huolellista lähdekritiikkiä ja tutkijan onkin arvioitava haastateltuja yksilöllisesti. Muistitieto on helposti epäluotettavaa

useasta syystä. Ihmisen muisti on rajallinen ja haastatellun tiedot voivat olla alusta lähtien virheelliset. Tieto ei välttämättä ole omakohtaista, vaan siihen on sekoittunut esimerkiksi muiden ihmisten käsityksiä. Onkin ensiarvoisen tärkeää, että tutkija vertaa eri kerrojen antamia tietoja keskenään ja vertaa niitä asiakirjamateriaaliin. (Virrankoski 1996: 24–27.) Haastattelujen tarkoitus oli ennen kaikkea elävöittää historiikkaa ja täydentää asiakirjamateriaaleista saatua tietoa. Emme esittäneet pelkkään muistitietoon perustuvia asioita faktana historiikissa. Laadimme kysymykset mahdollisimman neutraaleiksi.

4.2.3 Sisällön tuottaminen

Historiikin kirjoittamisen lähtökohtana on lähteisiin tutustuminen ja muistiinpanojen tekeminen samalla kun edetään lähteestä toiseen. Näin syntyy yleiskuva käsiteltävästä aiheesta sekä hahmotelma luvun sisältämästä kokonaisuudesta. Muistiinpanot voidaan jaotella niiden käsittelyn helpottamiseksi, esimerkiksi aihepiireittäin/luokittain tai lähdemateriaalin mukaan. Muistiinpanojen pohjalta tehdään ennakkosuunnitelma siitä, miten varsinaisessa tekstissä edetään ja jota on vielä mahdollista tarvittaessa muuttaa. Varsinainen teksti kirjoitetaan näiden muistiinpanojen ja ennakkosuunnitelman pohjalta. (Katajala 1990: 37.)

Lähdimme ensimmäiseksi käymään aineistoa läpi UBI:n pöytäkirjoista ja vuosikertomuksista. Jaoimme asiakirja-aineiston kahtia alkuvuosiin ja loppuvuosiin niin, että toinen kävi läpi asiakirjat vuosilta 1993–2002 ja toinen vuosilta 2003–2013. Teimme Google Drive pilvipalveluun yhteisen tiedoston johon keräsimme pöytäkirjoista olennaiset UBI:n toimintaa kuvaavat asiat pääryhmien eli alustavan sisällysluettelon otsikoiden alle tukisanoina kronologisessa järjestyksessä. Tästä muodostui ennakkosuunnitelma ja runko historiikkaa varten. Lisäksi kävimme läpi muuta kansioden sisältämää olennaista tietoa sisältävää materiaalia, kuten lehdistöilmoituksia ja apurahahakemuksia ja täydensimme tarvittaessa ennakkosuunnitelmaa. Jaoimme myös SLaby- ja Bioanalytikkolehdet keskenämme ja kävimme ensin kaikki lehdet läpi merkatien kaikki ne sivut, joissa viitattiin millä tavalla tahansa UBI:iin, oli sitten kyseessä artikkeli UBI:n järjestämisestä opintopäivistä tai ilmoitus yhdistyksen järjestämästä virkistysmatkasta. Kävimme merkityt sivut myöhemmin tarkemmin läpi ja täydensimme lehdistä saadulla tiedolla laatimaamme runkoa. Sähköpostitse saaduille haastatteluvastauksille loimme oman kansion samaan pilvipalveluun. Loimme haastatteluihin alkukatsauksen runkoa laatiessamme, mutta perinpohjaisesti kartoitimme haastatteluvastaukset vasta kirjoitustyön loppuvaiheessa. Teimme haastatteluvastauksista tiivistelmät karsien itseään toistavia asioita ja muuttaen

tarvittaessa sanajärjestystä ja tyyliseikkoja, samalla pyrkien siihen, että tekstin sisältöä ei muuteta.

Varsinaista kirjoitustyötä varten jaoimme historiikin pääotsikot keskenämme niin, että kumpikin kirjoitti kokonaisuudessaan rungon sisältämät yhden pääotsikon alaiset muistiinpanot auki yhtenäiseksi tekstiksi. Tämä jako teki kirjoitustyöstä yksinkertaisempaa ja kustakin kappaleesta saatiin yhtenäinen kokonaisuus.

Asioiden toimiva esitystapa historiikissa on varsinkin kokemattomalle hankalaa. Esimerkiksi toimivien otsikoiden keksiminen muodostuu helposti ongelmaksi. Hyvä otsikko kertoo lyhyesti luvussa käsiteltävien tapahtumien sisällön, mutta se ei saisi muodostua vain yhdestä sanasta. Se voi esimerkiksi olla poimittu tekstissä esiintyvistä lauseista. Se voi myös olla kysymys, johon tekstissä vastataan. (Katajala 1990: 131–132.)

Valmis teksti tulisi luetuttaa ulkopuolisella henkilöllä, joka uskaltaa antaa palautetta tyyli- ja kieliasuvirheistä, kuten tilkesanoista, kirjoitusvirheistä ja kömpelöistä sanonnoista, sillä omille virheilleen tulee kirjoitusprosessin aikana jossain määrin sokeaksi. Jos kirjoittajia on useampia, kannattaa omaa tekstiään luetuttaa toisella kirjoittajalla. (Katajala 1990: 39.) Tekstiämme luki sekä ohjaava opettajamme että UBI:n puheenjohtaja ja saimme hyvää ja rakentavaa palautetta etenkin tyyli- ja kieliasuseikkoihin. Lisäksi luimme toistemme kirjoittamia osuuksia läpi ja teimme tarvittaessa kieliopillisia ja tyyllillisiä korjauksia.

Tekstiä kannattaa elävöittää kuvilla ja suorilla lainauksilla esimerkiksi historiikka varten tehdyistä haastatteluista. Elävöittämisen lisäksi kuvitus antaa tietoa tapahtumien luonteesta. Kuvan yhteyteen merkitään kuvan ottaja tai alkuperä. Kuvien tulisi aina kytkeytyä tekstiin ja havainnollistaa käsiteltäviä aiheita ja kuvien lukumäärän tulisi olla sopusoinnussa tekstin määrän kanssa. (Katajala 1990: 38; 67–73.) UBI:n puheenjohtajalta antamien valokuvien lisäksi käytimme SLaby- ja Bioanalytikkolehdistä julkaistuja ilmoituksia ja kuvia elävöittämään tekstiä. Käytimme haastatteluista saamiamme vastauksia toiminnassa mukana olleiden ihmisten henkilökohtaisten kokemusten esittelyyn.

4.2.4 Historiikin rakenne

Historiikin nimen tulisi olla lyhyt, mutta kuvata selvästi sen sisältö. Esipuheessa kerrotaan lyhyesti mitä historiikki käsittelee ja mihin se perustuu sekä kuvataan tutkitun yhteisön tarkoitus tai ominaispiirteet. Siinä kerrotaan myös siitä, miten idea historiikista syntyi, keiden panostuksella se syntyi ja mistä aineisto on peräisin. Lisäksi esipuheessa voidaan kiittää henkilöitä, joista oli tukea ja apua historiikin teossa. (Wahlroos 2000: 81–85.) Kerromme esipuheessa, miten ja milloin ajatus historiikista alun perin syntyi ja miten hanke käynnistyi. Esipuheessa esitellään lisäksi UBI:n toiminta lyhyesti ja kuvataan historiikin tarkoitus ja keskeinen sisältö. Historiikin rakenne ja aineistona käytetty lähdemateriaali kuvataan niin ikään lyhyesti. Lisäksi kiitämme esipuheessa henkilöitä, joista on ollut apua opinnäytetyönprosessin aikana.

Historiikin alkuun tulee selostus yhdistyksen toiminta-alueesta ja toiminnan keskeisistä tavoitteista. Yhdistyksen varsinaisen historian kuvaamisessa edetään joko kronologisesti tai systemaattisesti tai näiden välimuotoa käyttäen (Katajala 1990: 122) Wahlroos (2000) kuvasi esimerkin systemaattisen ja kronologisen lähestymistavan yhdistämisestä. Varsinaisessa tekstissä pääryhmät laitetaan asialliseen järjestykseen ja asiat pää- ja alaryhmien alla kuvataan historiallisessa järjestyksessä vanhimmasta nykypäivään asti niin, että kussakin pääryhmässä kuvataan kohteen historia alusta loppuun. Pääryhmät saavat mennä ajallisesti toistensa kanssa päällekkäin. (Wahlroos 2000: 86.) Käytimme tätä välimuotoista lähestymistapaa historiikkia kirjoittaessa. Historiikin luvut järjestettiin systemaattisesti, mutta niiden alla tapahtumat kuvattiin kronologisessa järjestyksessä. Esimerkiksi UBI:n järjestämät opintopäivät kuvattiin yhdessä luvussa kronologisesti vanhimmasta järjestetystä opintopäivästä uusimpaan.

Historiikissa on tarkoitus kertoa melko lyhyesti tärkeistä asioista, joskin jotkut yhteisölle todella merkittävät päätökset ja tapahtumat voidaan kuvata hyvinkin yksityiskohtaisesti. Rutiininomaisia toistuvia tietoja ja esimerkiksi numerotietoja tulisi välttää mahdollisimman paljon. (Wahlroos 2000: 52.) Tekstin tulee olla mahdollisimman helppolukuista, välttäen vierasperäisiä sanoja. Tekstiä tuotettaessa on koko ajan pidettävä mielessä, että esitetyn historiallisen tiedon tulee olla totuudenmukaista, mutta esimerkiksi tapahtumiin liittyvät kevyet muistitietoon perustuvat kertomukset saavat olla pelkkiä muistikuvia. (Wahlroos 2000: 86.)

Historiikissa tulisi tarkastella vain olennaisinta osaa yhdistyksen toiminnasta. Katajalan (1990: 123–124) mukaan tässä helpottaa yhdistyksen tehtävien ja toiminnan erottaminen. Tehtävät ovat niitä periaatteita, joiden täyttämistä varten yhdistys on perustettu. Toiminta voidaan jakaa päämäärätoimintoihin, eli yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin, koulutustoimintaan ja muuhun toimintaan, joiden tavoitteina on vastata yhdistykselle asetettuihin tehtäviin sekä ylläpitotoimintoihin, joiden tavoitteina on turvata yhdistyksen toiminta tulevaisuudessa ja esimerkiksi huolehtia jäsenistöstä ja rahoituksesta. Yhdistyksen historiikin tulisi siis keskittyä kuvaamaan niitä päämäärätoimintoja, joiden tarkoitus on toteuttaa yhdistykselle asetettuja tehtäviä. Ylläpitotoimintojen tarkastelun tulisi jäädä historiikissa selittäviksi tekijöiksi.

Olimme alun perin poimineet aineistosta olennaisimmat yhdistyksen päämäärätoimintoja kuvaavat asiat muistiinpanoina historiikin runkoon ja jättäneet ylläpitotoimintaa kuvaavan materiaalin aineistosta ulos. Näin historiikin runko sisälsi tietoa ainoastaan UBI:n päämäärätoiminnoista. Lisäksi karsimme pois kaikki aineistossa mainitut tapahtumat, joiden toteutumisesta ei ollut varmistusta vuosikertomuksessa tai useammassa lähteessä. Se, miten yksityiskohtaisesti tapahtumia historiikissa kuvailtiin, riippui pitkälti siitä, kuinka yksityiskohtaista tietoa aineisto sisälsi kustakin tapahtumasta. Koska suurin osa tapahtumista ja toiminnoista oli aineistossa kuvattu melko lyhyesti ja suurpiirteisesti, oli ne myös historiikissa kuvailtava lyhyesti, mikä toisaalta aiheutti joissakin luvuissa vaikutelman pelkästä tapahtumaluettelosta. Jos tapahtumasta löytyi enemmän yksityiskohtaista tietoa, koimme, että on aiheellista kuvata kyseinen tapahtuma myös historiikissa yksityiskohtaisemmin, mikä samalla vähensi luettelomaisuuden vaikutelmaa.

Yhdistyksen historiikin loppuun laaditaan luettelo yhdistyksen johtokunnan jäsenistä, puheenjohtajista tai luottamushenkilöistä ja näin vältetään nimien ja vuosilukujen luettelomiselta tekstissä. (Katajala 1990: 33.) Kun kyseessä on pieni määrä lueteltavia henkilöitä, nimet luetellaan vuosijärjestyksessä (Katajala 1990: 122). UBI:n historiikin loppuun tehtiin yksinkertainen lista yhdistyksen puheenjohtajista kronologisessa järjestyksessä.

4.3 Yhteistyö ohjaajien kanssa

Opinnäytetyöprosessin alussa tapasimme yhdessä ohjaavan opettajamme sekä UBI:n puheenjohtajan ja yhden hallituksen jäsenen kanssa. Ensimmäinen tapaaminen piti sisällään työn sisällön ja laadun selvittämistä sekä prosessin aloituksen. UBI:n puheenjohtaja toimi toisena ohjaajanamme työn aikana ja tapasimme häntä kevään ja syksyn

aikana yhteensä neljä kertaa. Yleensä tapaamisissa käytiin läpi, missä vaiheessa työ on ja mitä on seuraavaksi työn alla. Pidimme myös yhteyttä sähköpostin välityksellä ja puhelimitse, jos tuli tarvetta kysyä jotain työhön liittyen. Osallistuimme keväällä yhteen UBI:n hallituksen kokoukseen, jossa esittelimme itsemme ja aiheemme. Syksyllä olimme mukana yhdistyksen vuosikokouksessa, jossa kerroimme työn tilanteesta ja tulevasta sisällöstä tarkemmin.

Ohjaukset ohjaavan opettajamme kanssa oli yhteensä kolme kertaa, joista yksi oli keväällä ja kaksi syksyllä. Lisäksi pidimme yhteyttä sähköpostitse, jos tuli kysyttävää. Ohjaukset olivat erittäin hyödyllisiä, sillä saimme paljon lisätietoa työn sisältöön liittyen ja apua raportin sekä varsinaisen historiikin kirjoittamiseen.

5 Valmis historiikki

Tarkoituksena oli tuottaa käsikirjoitus Uudenmaan Bioanalytiikot ry:n historiikkiin ja valmiin historiikin julkaisusta ja julkaisutavasta saavat päättää UBI:n hallitus. Päädyimme tekemään Word-tiedoston, johon on kirjoitettu kaikki valmiiseen historiikkiin tuleva sisältö ja liitettynä sopiviin paikkoihin myös kuvamateriaalit. Täten materiaali on mahdollista helposti käsitellä julkaisumuotoiseksi ja tehdä tarvittaessa lisäyksiä.

Tuottamamme historiikkimateriaali on seitsemän aihealueen rajaama historiatiivistelmä, jossa käydään läpi yhdistyksen periaatteet, toiminta ja suurimmat käänneet vuosien varrelta. Aihealueet määräytyivät aluksi alustavan sisällysluettelon mukaan ja lopullisesti aineiston kartoittamisen myötä. Hyväksyimme valitsemamme aihealueet UBI:n hallituksen puheenjohtajalla ennen kuin etenimme historiikin työstämisessä.

Historiikki rakentuu esipuheesta, kahdeksasta varsinaisesta luvusta, loppusanoista ja lyhyestä yhteenvedosta. Esipuheessa kerrotaan miten ja milloin ajatus historiikista alun perin syntyi ja miten hanke käynnistyi. Esipuheessa esitellään lisäksi UBI:n toiminta lyhyesti ja kuvataan historiikin tarkoitus ja keskeinen sisältö. Historiikin rakenne ja aineistona käytetty lähdemateriaali kuvataan niin ikään lyhyesti. Lisäksi kiitämme esipuheessa henkilöitä, joista on ollut apua opinnäytetyöprosessin aikana.

Historiikin ensimmäinen varsinainen luku on UBI:n toimintaa esittelevä luku. Halusimme aloittaa historiikin pienellä katsauksella UBI:n ytimeen: mikä yhdistyksen tarkoitus on ja

miksi yhdistys on koettu tarpeelliseksi? UBI:n säännöt luovat kriteerit toiminnalle ja niiden avulla yhdistyksen toimintaa pystytään arvioimaan.

Toisessa luvussa ”Yhdistyksen historian käännekohtia” käydään läpi yhdistyksen historian kannalta tärkeimmät tapahtumat sen perustamisesta alkaen. Luvussa kerrotaan muun muassa kuinka Uudenmaan Laboratoriohoitajat ry sai alkunsa, miksi ja miten yhdistys liittyi Suomen Laboratoriohoitajaliiton jäseneksi, miten ammattinimikeuudistus laboratoriohoitajasta bioanalyytikoksi vaikutti myös yhdistyksen nimimuutokseen ja miten yhdysjäsenoiminta kehittyi.

Tämän jälkeen historiikki etenee aihealueittain ja seuraavana aiheena kuvataan UBI:n yhteistyötä Suomen Bioanalytikkoliiton ja muiden alueyhdistysten kanssa. Neljännessä luvussa ”Opintopäiviä ja kannanottoja” on esitelty UBI:n järjestämää koulutustoimintaa ja muuta ammatillista toimintaa, joita ovat muun muassa UBI:n järjestämät koulutustilaisuudet, kuten luentoillat ja opintopäivät, ammatilliset kannanotot sekä tutustumiskäynnit laboratorioihin. Apurahojen myöntäminen on myös iso osa yhdistyksen jäsenilleen tarjoamaa ammatillista kehitysmahdollisuutta ja niitä käsitellään omassa luvussaan. ”Saunailloista kulttuurimatkoihin” on kuudes luku historiikissa ja siinä esitellään erilaisia virkistystapahtumia, joista esimerkiksi risteilyt Viroon ovat jo muodostaneet vankat perinteet yhdistyksen vuotuisen toimintaan. Viimeisenä aihealueena on opiskelijatoiminta ja yhteistyö koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen kanssa, jota kuvataan omassa luvussaan. Opiskelijatoiminta on ammatillisen toiminnan rinnalla tärkeä osa yhdistyksen toimintaa, sillä jäseniä olisi hyvä saada mukaan yhdistystoimintaan jo opiskelijoina ja samalla toimia yhteistyössä koulutuksesta vastaavien oppilaitosten kanssa.

Viimeinen luku sisältää tiivistelmät neljän UBI:n toiminnassa joko puheenjohtajana tai muuten aktiivisena jäsenenä mukana olleen henkilön haastatteluista. Muutimme tarvittaessa kirjallisten vastausten sanajärjestystä ja muokkasimme muita tyyliseikkoja, mutta pyrimme olemaan vaikuttamatta vastausten asiasisältöön parhaiden kykyjemme mukaan.

”Mikä on UBI:n merkitys tulevaisuudessa”-kappale toimii loppusanoina historiikkiin ja siinä pohditaan, millaisena yhdistyksen toiminta mahdollisesti tulevaisuudessa jatkuu. Lopussa on listaus UBI:n puheenjohtajista aikajärjestyksessä sekä suppea yhteenveto yhdistyksen historiasta vuosiluvuittain.

Kuvituksena historiikissa on yhdistyksen puheenjohtajalta saatuja valokuvia virkistys- ja opiskelijatapahtumista sekä kuvia Slaby- ja Bioanalytikkolehdistä ja yhdistyksen arkistomateriaaleista.

6 Pohdinta

Historiikin kirjoittaminen ja siitä raportointi oli meille molemmille uutta asiaa ja prosessin aikana opimme paljon näihin asioihin liittyen muun muassa erityispiirteet historiikin kirjoittamisessa ja aineiston keräämisessä, mitä asioita kannattaa painottaa raportissa ja miten tekeminen kuvataan. Tarkoituksena opinnäytetyön tekemisessä on yleensä näyttää, miten aiemmin opittua tietoa voi hyödyntää erilaisissa projekteissa ja miten oma ammatillinen osaaminen kehittyy. Omassa työssämme pystyimme hyödyntämään tutkimus- ja kehitystyön menetelmiä, mutta bioanalytikon ammatillinen osaaminen ei tämän työn osalta juuri tule esiin, sillä historiikin kirjoittaminen on aiheena hyvin erilainen kuin perinteiset tutkimus- ja kehittämistyöt eikä historiikki noudata tieteellisen tutkimuksen vaatimuksia tai periaatteita. Opimme kuitenkin paljon Uudenmaan alueen bioanalytikoitten historiasta ja ammatillisesta kehittymisestä yhdistystoiminnan näkökulmasta sekä UBI:sta välineenä bioanalytikon ammatin kehittämiseen. Lisäksi opimme yhdistystoiminnan perusteita, sisällönanalyysiä ja kirjoitusprosessin erilaisia vaiheita aineiston keruusta valmiin työn viimeistelyyn.

Aineiston moninaisuus toi omat haasteensa työhön ja analyysimenetelmän löytäminen oli aluksi hankalaa, koska käsitelimme useita aineistoja (lehtiartikkelit, pöytäkirjat ja toimintakertomukset, haastattelut). Käyttäen teorialähtöisen sisällönanalyysin periaatetta apuna loimme kuitenkin analyysirungon, jota pystyimme hyödyntämään kaikkiin materiaaleihin. Laadullinen tutkimus ja historiikin tekeminen on ihan erilaista tutkimusta, kuin mitä olemme aiemmin tehneet ja se toi omat haasteensa prosessin aikana.

Tavoitteenamme oli tuoda yhdistyksen vanhoille ja uusille jäsenille näkökulmaa yhdistyksen toiminnan kehityksestä ja kuvata konkreettisesti alueyhdistyksen ja ammattiyhdistystoiminnan merkitys bioanalytikon ammatin kehittäjänä ja ammatti-taidon edistäjänä. Mielestämme onnistuimme tavoitteen saavuttamisessa, sillä tuottamamme historiikin käsikirjoitus käsittelee yhdistyksen toiminnan keskeisiä asioita perustamisvuodesta lähtien ja esittelee sen tarkoitusperiä toteuttavaa toimintaa. Tavoitteena oli lisäksi perehtyä ammatilliseen yhdistystoimintaan ja tuoda esiin sen merkitys bioanalytikon ammatin

kannalta sekä selvittää, millaisia asioita UBI on toimintavuosiensa aikana tehnyt Uudenmaan alueen bioanalyttikoiden ammatillisen kehityksen sekä ammatin tunnettavuuden ja aseman edistämiseksi. Ammattimme kehittämisen kannalta UBI:lla on ollut tärkeä rooli Uudenmaan laboratoriohoitajille, sillä ammatillinen kehittämistoiminta on yksi merkittävimpiä aihealueita, jolla Uudenmaan Bioanalyttikot ry toimii. Erilaisten koulutusten ja opintopäivien järjestäminen ja tarjoaminen sekä muuten ajankohtaisten aiheiden käsittely yhdessä jäsenten kanssa auttaa pysymään ammattimme kehityksessä mukana ja tuomaan myös kansainvälisten muutosten vaikutusta esille. Lisäksi UBI ottaa kantaa alueellisella tasolla esimerkiksi laboratoriot toimintaan liittyviin ammatillisiin kysymyksiin (esimerkiksi kuka tekee töitä laboratoriossa?) ja esittää kannanottoja tarvittaessa aiheisiin yhdessä Bioanalyttikkoliiton kanssa. On myös tärkeää, että luodaan yhteisöllisyyden tuntua ja mahdollisuuksia verkostoitumiseen alueella toimivien ammattilaisten kesken, jota UBI pyrkii edistämään jäsenilleen tarjoaman virkistystoiminnan kautta. Historiikin avulla UBI voi arvioida omaa toimintaansa vertaamalla toimintaa yhdistyksen sääntöihin; mitkä asiat on määritelty säännöissä toiminnan lähtökohdiksi ja toteutuuko toiminta niiden kautta?

Vaikka historiikin kirjoittaminen ei ole tieteellistä tutkimusta, pyrimme arvioimaan historiikkiin tulevan tiedon oikeellisuutta koko prosessin ajan. Aineistoa kartoittaessa jätimme pois kaikki tapahtumat, joiden toteutumiseen ei löytynyt varmistusta vuosikertomuksesta, myöhemmistä pöytäkirjoista tai lehtiartikkeleista. Vastaa tuli toki myös asioita, joiden kohdalla täytyi tehdä päätös, mihin lähteeseen luotamme. Esimerkiksi erään toimintakertomuksen mukaan UBI aloitti koulutustoiminnan vuonna 1994, mutta pöytäkirjojen ja lehti-ilmoitusten mukaan luentoja pidettiin jo vuonna 1993.

Pyrimme parhaamme mukaan arvioimaan asiakirjojen sisältöä kriittisesti. Pöytäkirjojen ja toimintakertomusten sisältö riippuu pitkälle niiden kirjoittajasta, sillä jos ihminen ei ole tottunut ilmaisemaan itseään kirjallisesti, voi teksti jäädä vaillinaiseksi. Tietysti tässä kohtaa asiaa helpottaa aiemmin tehdyt toimintakertomukset, joista voi ottaa mallia. On otettava myös huomioon, että on luotettavampaa käyttää aikakauden lehtiartikkeleita erilaisista tapahtumista kertomiseen kuin luottaa jonkun muistitietoon vuosia myöhemmin. Tämä oli yksi syy siihen, miksi emme tehneet enempää henkilöhaastatteluja, sillä haastatteluiden perusteella olisimme halunneet saada näkemystä juuri erilaisista tapahtumista, mikä olisi ollut haastavaa, kun tapahtumista on kulunut kuitenkin useita vuosia. Emme siis kokeneet, että olisimme saaneet suurta lisäarvoa henkilöhaastatteluilla, sillä

aineistomäärä oli muutenkin suuri. Sähköpostitse lähettämällämme haastattelulomakkeella saimme henkilöiden omia kokemuksia, joiden tuoma lisäinformaatio antoi elävyyttä historiikkiin.

Aineiston arvioinnin lisäksi jouduimme arvioimaan omaa puolueettomuuttamme. Omat kokemukset ja näkemykset vaikuttavat tuotettuun tekstiin aina jonkin verran, vaikka kirjoittaja omasta mielestään ajattelisi ja toimisi puolueettomasti. Tämä saattaa näkyä esimerkiksi siinä, että tuo tekstissä esille enemmän joitain tiettyjä näkökulmia muiden yhtä tärkeiden asioiden jäädessä vähäisemmälle huomiolle. Tästä syystä oma kokemattomuutemme kirjoittajina toi erityisiä paineita luotettavuuden kannalta, sillä olimme totuttomia ilmaisemaan asioita sillä tavalla kuin historiikissa yleensä ilmaistaan.

Historiikin kirjoittamisessa ja aineistomateriaalien keräämisessä on syytä muistaa myös eettisyys, sillä historiikissa ei saa tuoda esille kenenkään henkilökohtaisia asioita, ei saa loukata tai esittää ketään huonossa valossa eikä myöskään julkaista salaista tietoa. Noudatimme näitä periaatteita työssämme, emmekä mainitse kenenkään yksittäisen henkilön toimintaa yhdistyksessä vaan pyrimme kuvaamaan tapahtumia yleisellä tasolla. Yhdistyksen hallitukseen kuuluvia henkilöitä olemme maininneet, mutta tämä on kuitenkin julkista tietoa, eikä yksittäisiä henkilöitä sen suuremmin käsitellä, ellei siihen ole saatu erillistä lupaa esimerkiksi haastatteluissa. Emme ole jakaneet asiakirjojen sisältöä kolmannelle osapuolelle, sillä kirjoitimme erillisen salassapitosopimuksen aineistomateriaaleihin liittyen.

Aikataulutus oli vaikeaa ja jouduimme joustamaan alkuperäisistä suunnitelmistamme todella paljon, mikä näkyi kiireessä loppusyksystä, kun emme osanneet arvioida työmäärää oikein. Molempien harjoittelut loivat omat ongelmansa syksyllä, minkä takia yhteistä aikaa tehdä ja pohtia oli vähän ja välillä näkeminen venyi pidemmälle kuin oli tarkoitus. Olisi myös ollut hyvä pitää muutama opettajatapaaminen jo alkusyksystä, niin olisimme ehkä saaneet apuja työn edistämiseen aiemmin, sillä loppusyksyn tapaamiset antoivat paljon kehittämisideoita ja näkökulmia hyvään tekemiseen.

Arkistomateriaalien läpikäynti oli haastavampaa kuin aluksi ajattelimme, sillä vaikka kansiot oli jaettu vuosilukujen mukaan, ei sisältö aina edennyt täysin kronologisessa järjestyksessä ja esimerkiksi osa alkuvuosien toimintakertomuksista löytyikin vasta loppuvaiheen kansioista. Oli välillä turhauttavaa, kun tiedot eivät olleet yhdessä paikassa vaan

piti lähteä etsimään yhtä asiakirjaa seuraavasta kansiosta. Arkistointimenetelmän kehittäminen voisikin olla yksi kehityksen arvoinen asia yhdistyksen toiminnan kannalta tulevaisuudessa, sillä systemaattinen arkistointimenetelmä helpottaisi vastaavanlaisen työn tekemistä jatkossa ja lisäksi yhdistyksen hallituksen olisi helpompi palata tutkimaan jotain aiemmin käsiteltyä asiaa, kun olisi varmasti tiedossa, mistä kyseinen asiakirja löytyy. Lisäksi yhdistys voisi miettiä, onko jokin menetelmä, jolla voisi jatkaa historiallisen tiedon keräämistä, jos joskus tulevaisuudessa halutaan kirjoituttaa toinen historiikki.

Mielestämme varsinaisen käsikirjoituksen kirjoittamisessa historiikkiin onnistuimme kuitenkin suhteellisen hyvin ensikertalaisiksi, sillä kirjoittaminen oli todella vaikeaa, ja aluksi oli hankalaa saada otetta aineiston ja varsinaisen kirjoittamisen välille. Työn tekemistä olisi helpottanut, jos olisimme saaneet selkeät ohjeet, millaisen historiikin UBI itse haluaa ja mitä siihen on tultava. Jouduimme tekemään suurimman osan päätöksistä itse, mikä hidasti omaa työtämme, koska kokemattomuus kirjoittamiseen loi paljon paineita. Aihealueiden jakaminen omiin luokkiinsa ja vielä aihealueiden sisällä omiin luokkiinsa auttoi paljon kirjoittamisen jäsentelyssä. Päätös koota asiat historiikkiin systemaattisesti oli tässä mielessä hyvä päätös, mutta historiikin olisi toki voinut koota muullakin tavalla. Vuodet olisi voitu jakaa aikakausiin, esimerkiksi 1993–1997, 1998–2002 ja niin edelleen ja kertoa joka aikakauden alla kaikki UBI:n toiminnan osa-alueet siltä kaudelta. Toisaalta tällainen lähestymistapa olisi voinut aiheuttaa sekavuutta kerrontaan ja kirjoitustyö olisi todennäköisesti jakaantunut epätasaisesti kahden kirjoittajan kesken. Ehdottomasti haastavinta historiikin kirjoittamisessa oli esittää asiat niin, että lukija jaksaa säilyttää mielenkiintonsa tekstiä lukiessaan. Oli todella hankalaa yrittää välttää luettelomaisuuden vaikutelmaa joiltakin osin ja tuntuikin, että toiset luvut onnistuivat paremmin kuin toiset.

Yhteistyö keskenämme sujui hyvin ja molemmista tuntui, että työnjako oli onnistunut, kun jaottelimme aineiston aluksi kahtia alkuvuosiin ja loppuvuosiin aineiston kartoitusvaiheessa ja aihealueisiin kirjoitusvaiheessa. Ennen varsinaista kirjoitusprosessin aloitusta kävimme yhdessä läpi, mitä kaikkea olimme saaneet koottua ja olivatko tiedot sisällöltään yhteneväisiä. Tässä auttoi paljon laatimamme analyysirunko, jonka perusteella poimimme aineistosta olennaiset asiat. Olemme sitä mieltä, että valitsemamme menetelmät historiikin kokoamiseen olivat onnistuneita.

Lähteet

Eskola, Jari – Suoranta, Juha 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Heikkinen, Antero 1974. Historiantutkimuksen päämäärät ja menetelmät. Helsinki: Oy Gaudeamus Ab.

Katajala, Kimmo 1990. Historiikinkirjoittajan opas. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Loimu, Kari 2010. Yhdistystoiminnan käsikirja. Juva: Bookwell Oy.

Paasolainen, Seppo 2006. Sihteerinä yhdistyksessä. Helsinki: TJS Opintokeskus.

Suomen Bioanalytikkoliitto ry 2015. Verkkodokumentti. <www.bioanalytikkoliitto.fi> Luettu 26.10.2015.

Tuomi, Jouni – Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Uudenmaan Bioanalytikot ry 2012. Yhdistyksen säännöt. Asiakirja.

Uudenmaan Bioanalytikot ry 2015. Verkkodokumentti. <<http://uusimaa.bioanalytikkoliitto.fi>> Luettu 26.10.2015.

Virrankoski, Pentti 1996. Haastattelumenetelmän käyttö historiantutkimuksessa. Turku: Turun yliopiston historian laitoksen julkaisuja.

Wahlroos, Lasse 2000. Opas historiakirjan tekijälle. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.

Haastattelulomake

Nimesi?

Miten ja miksi tulit mukaan yhdistyksen toimintaan tai hallitukseen?

Minä vuosina toimit yhdistyksen parissa ja mikä roolisi oli?

Miksi ja miten alueyhdistys perustettiin? (niille jotka voivat sanoa asiaan jotain)

Miten yhdistys on kehittynyt 20 vuoden aikana? Onko UBI:n toiminta ja tarkoitus muuttuneet tuona aikana?

Vaikuttiko esim. EU:hun liittyminen yhdistyksen toimintaan jotenkin? (kansainvälisyys)

Miten aktiivisesti jäsenet ovat käyttäneet yhdistyksen tarjoamia etuja (koulutukset, apurahat, virkistys) vuosien varrella? Miten tähän on pyritty vaikuttamaan / onko vaikutettu?

Millaiseen toimintaan (tapahtumat / koulutukset yms) olet osallistunut yhdistyksen toimintaan liittyen?

Mikä on mielestäsi yhdistyksen tarkoitus ja rooli? Mitä annettavaa yhdistyksellä on?

Millaisena näet yhdistyksen toiminnan tulevaisuudessa?

Millaista yhteistyötä yhdistys tekee / on tehnyt ammattikorkeakoulujen kanssa?

Onko jotain tiettyjä asioita uudenmaan bioanalytikoihin liittyen, joihin yhdistys on erityisesti vaikuttanut?

Suostun siihen, että antamiani tietoja käytetään osana historiikin sisältöä.

Aika ja paikka:

Lehti-ilmoitus

Huomio Uudenmaan bioanalytikot!

Olemme kaksi bioanalytikko-opiskelijaa ja teemme opinnäytteenämme historiikka Uudenmaan Bioanalytikot ry:lle ja tarvitsemme nyt Teidän apuanne. Jos teillä on valokuvia yhdistyksen erilaisista tilaisuuksista (koulutukset, virkistyspäivät tms) ja olisitte halukkaita jakamaan/lainaamaan niitä meille historiikka varten, olkaa yhteydessä sähköpostitse mahdollisimman pian tai viimeistään 31.7.2015 mennessä.

Kiitoksia jo etukäteen!

Kreetta Holma ja Sanna Mikkola
(kreetta.holma@metropolia.fi, sanna.mikkola@metropolia.fi)

Yhteydenotto haastateltaviin

Hei!

Olimme sinuun aiemmin jo yhteydessä opinnäytetyöhömmme liittyen (UBI:n historiikki) ja nyt haluaisimme hyödyntää tietojasi yhdistyksen toimintaan ja omiin kokemuksiisi liittyen. Päädyimme tekemään haastattelulomakkeen, jonka avulla saamme alustavaa tietoa ja sen perusteella suoritamme tarvittaessa henkilökohtaisia (tai ryhmä-) haastatteluja, jos tällainen menettely sinulle ja muille haastateltaville sopii.

Kiitokset jo etukäteen vaivannäöstäsi, vastauksesi ovat meille äärimmäisen tärkeitä!

Ystävällisin terveisin,
Kreetta Holma ja Sanna Mikkola

Alustava sisällysluettelo eli analyysirunko

Alustava sisällysluettelo:

1. Alkusanat ja esittely
2. Yhdistyksen historiaa, suurimmat käännekohtat (jäsenmäärien muutokset suhteessa ba uudellamaalla)
3. Yhteistyö Bioanalytikkoliiton kanssa, Tehy?
4. Kansainvälisyys
5. Koulutustoiminta
6. Virkistystoiminta
7. Apurahat
8. Opiskelijajäsenen rooli
9. Muistelmia
10. Puheenjohtajat vanhimmasta uusimpaan ”pieni esittely”

Aineiston luokittelu

Pääluokat	Yläluokat	Alaluokat	Aineisto
Yhdistyksen toiminta	Suurimmat käännekohtat toiminnan kannalta	Perustaminen Liittyminen SLabyyn 1995 Nimikeuudistus Yhdysjäsenoiminta Opiskelijajäsen Apuhoiden käyttöön-otto Koulutustoiminta 1994 WWW-sivut	Lehtileikkeet Pöytäkirjapäätökset Toimintakertomukset Haastattelut
	Yhteistyökumppanit	Bioanalyttikkoliitto Tehy Alueyhdistykset	
	Ammatillinen toiminta	Opintopäivät KV bioanalyttikkopäivä Kannanotot Opintomatkat Yhdysjäsentapahtumat	
	Virkistystoiminta	Jäsenristeilyt Jäsenretket Illalliset Opintomatkat Yhdysjäsentapahtumat	
	Apuhoidat	Täydennyskoulutukset Kongressit	
	Opiskelijatoiminta	Valmistuvien onnittelut ja stipendit Valmistuvien virkistystoiminta Yhteydenpito oppilaitoksiin Opiskelijajäsen hallitukseen	